*Proletarci vseh dežel, združite se!*

Poštnina plačana v gotovini

# Ljudska PRAVICA

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

Ljubljana, sobota, 12. maja 1951

ŠTEVILKA 110. — LETO XII. — CENA 5 DINARJEV

Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik Vlado Vodopivec
Uredništvo: Kopitarjeva ul. 6 — Uprava Kopitarjeva ul. 2 — Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65 — Telefon naročniškega oddelka 30-30 — Telefon oglasnega oddelka 36-85 — Številka ček. rač. 604-90321-0 — Mesečna naročnina 120 din — Tisk tiskarne »Ljudske pravice« v Ljubljani, Kopitarjeva ul. 6

## OB KONGRESU *jugoslovanskih novinarjev*

*Danes se bo zbralo v Mariboru okrog 150 delegatov jugoslovanskih novinarjev na svoj kongres. Pregledali bodo svojo dejavnost od prvega kongresa, ki je bil pred dvema letoma v Skoplju, zlasti pa se bodo pomenili o dolžnostih, ki jih čakajo v našem sedanjem položaju.*

*Kako je z našim novinarstvom? Če se ozremo na teh šest let po osvoboditvi, moramo priznati, da je, zlasti še v zadnjem času, napravilo precejšen korak naprej. Ni obstalo, ni se obdalo s tančico dokončnosti, marveč je stremelo neprestano naprej, k boljšemu. Bilo je mnogo iskanja, kakšen naj bo naš tisk, tudi zgledovanja po tujih vzorih, zmagala pa je končno edino pravilna smer: časopisi in radijske postaje morajo ustrezati miselnosti našega človeka — graditelja socializma, pri tujih narodih pa se bomo učili ter tudi izkoristili njihove dobre strani.*

*Boljšega tiska in boljših radijskih postaj pa ne bi moglo biti, če ne bi izboljšali novinarskega kadra. Treba je namreč vedeti, da so po osvoboditvi prišli v redakcije večinoma mladi, v novinarstvu neizkušeni ljudje. Razen tega se je ta kader pogosto menjaval. Prav novinarstvo pa zahteva nepretrgano daljšo prakso. Zdaj lahko ugotovimo, da se je novinarski kader bolj ustalil, da se je izboljšal, se bolj usposobil tako politično kakor tudi strokovno. V prihodnje pa bo seveda treba prav na tem področju še več truda.*

*Tako je novinarski kader — sicer še ne v celoti — v takem položaju, da bo lahko izpolnjeval svojo družbeno funkcijo: biti javni delavec, biti glasnik javnega mnenja ter koristi delovnih ljudi, biti v prvih vrstah borcev za čimprejšnjo zgraditev socializma. Zato novinarji v naši stvarnosti prenehajo biti zgolj registratorji, novinarji tudi niso nobeni kimavci, ki bi samo kimali ter peli hvalnice na desno in levo. Dolžnost novinarja je, da popularizira uspehe, ki jih dosegajo naši delovni ljudje, hkrati pa tudi opozarja na napake, ki nas na naši veliki poti ovirajo in ki jih je torej treba odstraniti. Seveda pa morajo biti novinarji konstruktivni kritiki, ne kritiki zaradi kritike, marveč si prizadevati vsepovsod pomagati, sodelovati. Žal večkrat prizadeti njihove kritike ne sprejemajo tako, kakor je mišljena, bolj se zanimajo za to, kdo je članek napisal, kakor pa da bi napake odpravili. Toda glede tega se bo treba sprijazniti z dejstvom, da je kritika nujna, zdrava. Dolžnost novinarjev je namreč, da pri tem ne odnehajo. Gre pa pri tem kot rečeno seveda le za konstruktivno kritiko.*

*Resnica je najmočnejše orožje — to mora imeti vedno pred očmi novinar socialistične družbe. Vedno in povsod je treba pisati resnico, se zanjo boriti in jo braniti, pa naj bo še tako bridka. Kakor doslej se bodo jugoslovanski novinarji tudi v bodoče ravnali po tem načelu. Kazali bodo pravo lice vsake stvari. Ljudstvo ima vso pravico zvedeti resnico. Prav nič ne bi koristil tisk, ki mu ne bi nihče verjel. Pri nas pa se ljudje dan za dnem z zaupanjem obračajo na časopisje in radio v najrazličnejših zadevah in težavah, zelo pogosto v takih primerih, ko so jim vsa druga pota odpovedala.*

*Kakor doslej se bo naš tisk med drugim tudi v bodoče vztrajno boril proti birokratizmu — tej največji nevarnosti graditve socializma. Še ga bodo novinarji razgaljali in tolkli, hkrati pa pomagali pri čim uspešnejšem delu proizvajalcev, ki sami upravljajo gospodarska podjetja, ter pri čedalje večjem sodelovanju ljudstva v državni upravi. Tako bodo tudi tu, pri poglabljanju socialistične demokracije novinarji prispevali svoj delež.*

*Da pa bodo tisk in radijske oddaje ustrezali našemu razvoju, je prav gotovo potrebno tudi, da bo pri tem sodelovalo čimveč delovnih ljudi. Že zdaj je precej lepo število dopisnikov, novinarji pa si želijo še več pomoči, pripomb in konstruktivne kritike svojega dela, tako da bo novinarstvo naše socialistične domovine še bolj napredovalo.*

*Pozdravljamo delegate iz bratskih republik in novinarske tovariše iz zamejstva ter želimo kongresu uspešno delo v korist naše skupnosti.*

# Kitajsko-korejski odpor se je okrepil

### *Patrulje združenega poveljstva prodirajo na sovražno ozemlje*

**Tokio**, 11. maja. United Press poroča, da se je včeraj kitajsko-severnokorejski odpor vzdolž celotnega korejskega bojišča nenadoma okrepil. Letala združenega poveljstva so bombardirala sovražnikovo pehoto in tanke, ki se pomikajo proti vzhodu.

Po zadnjih vesteh zbirajo Kitajci in Severnokorejci svoje čete na več točkah za bojiščem, med drugim pri Munsanu in Uidžongbuju na zahodnem delu bojišča ter pri Kapjongu in Čunčonu na osrednjem delu bojišča. Vesti o zbiranju Kitajcev in Severnokorejcev je davi potrdil tudi štab ameriške 8. armade. Patrulje združenega poveljstva še naprej prodirajo globoko v sovražnikovo ozemlje. — Letalstvo združenega poveljstva je napadlo cilje v kitajskem zaledju.

### Novo orožje za Korejo

*Washington*, 11. maja (UP) Letalstvo na Daljnem vzhodu je pričelo uporabljati komplicirano orožje in nove bombne sisteme. Brzojavke iz Tokia govore o učinkovitosti nekaterih izmed teh »tajnih« orožij.

Generallajtnant George Stratemayer, letalski poveljnik, je dejal, da bodo veletrdnjave in lahki bombniki »B 26« uporabili kot podporo za pehoto in omogočili »ofenzivne operacije v temi«. To je drugače kot svojčas, ko je letalstvo v korejski vojni »nočne napadalce« le nadlegovalo, ni jim pa moglo mnogo škodovati. Iz tukajšnjih letalskih virov javljajo, da gre predvsem za nove bombe, ki jih kontrolirajo po radiu in ki tehtajo do 500 kg.

### Ni pričakovati nove kitajske ofenzive

**Tokio**, 11. maja (Tanjug). Po vesti United Pressa menijo mnogi ameriški vojaški poveljniki na Koreji, da Kitajci ne bodo začeli nove ofenzive v Južni Koreji, razen, če ne bo Kitajska prisiljena tega napraviti. Oficirji pa, ki jih je intervjuval dopisnik United Pressa, ne pričakujejo, da bo ameriška 8. armada ostala južno od 38. vzporednika. Vsi intervjuvani oficirji menijo, da se bo tako imenovana manevrska vojna, vštevši tudi napad na Severno Korejo, morala naprej boriti, dokler ne bo rešen korejski spor. Po njihovem mnenju ne bi začeli napredovanja čez 38. vzporednik samo v primeru, ako bi general Van Fleet dobil kako politično odločbo v tem smislu.

»New York Times« komentira v daljšnji številki preobrat vojaškega položaja na Koreji in prav tako sklepa, da Kitajci in Severnokorejci niso pripravljeni za nove napade. List piše, da je »morda nekaj upanja, da se sprejme predlog za ustavitev sovražnosti in začne diplomatska razprava za končanje korejske vojne.«

### Marshall proti sprejemu LR Kitajske v OZN

**Washington**, 11. maja. Zunanji minister ZDA George Marshall je na skupni seji senatnih odborov za zunanjo politiko in oborožene sile pojasnjeval politiko ZDA na Daljnem vzhodu. Agencija France Presse poroča, da je Marshall odgovarjal na vprašanja republikanskega senatorja Alexandra Smitha ter pojasnjeval razvoj ameriške politike na Daljnem vzhodu.

Marshall je zopet poudaril, da »ZDA ne smejo popustiti pred argumenti, ki gredo v prid sprejema LR Kitajske v Organizacijo združenih narodov«. Marshall bo jutri nadaljeval s svojimi pojasnili.

### Francoski obisk v Singaporeu

*Saigon*, 11. maja (AFP) General De Lattre de Tassigny, francoski visoki komisar v Indokini in vrhovni poveljnik na Daljnem vzhodu, bo v kratkem odpotoval iz Saigona v Singapur, kjer bo obiskal britanskega generalnega komisarja za Jugovzhodno Azijo Mac Donalda Malcolma. Slednji je nedavno obiskal Vietnam in tonkinsko bojišče.

Verjetno se bosta general in britanski komisar razgovarjala o medsebojnem obveščanju, ki naj bi napravilo obrambo Jugovzhodne Azije učinkovitejšo.

# Britanski tisk o prepovedi izvoza gume na Kitajsko

**London**, 11. maja. Današnje izdaje londonskih listov živahno komentirajo sklep britanske vlade o ustavitvi pošiljk gumija LR Kitajski. Ta sklep imajo listi za nujno zlo in nobeden izmed komentatorjev ne želi totalne gospodarske blokade Kitajske in ukinitve vseh gospodarskih odnosov s to državo.

V zvezi z včerajšnjo razpravo v parlamentu piše »Times« med drugim, da se Churchillovi pogledi na probleme Daljnega vzhoda ne razlikujejo mnogo od pogledov laburistične vlade. Konservativni »Daily Graphic« vprašuje, zakaj se pošiljke gumija Kitajski ustavljajo samo do konca leta in pripominja, da gumija ni treba izvažati, v Kitajsko, dokler traja korejska vojna. List trdi, da je za Britanijo prijateljstvo z ZDA važnejše od trgovine s Kitajsko.

Tisk naglaša v prvih komentarjih, da je bil sklep o ustavitvi pošiljk gumija Kitajski v glavnem izdan zaradi ZDA in da je bil le-ta v tej državi pozitivno sprejet.

Sodijo pa, da britanska vlada ne bo šla v sedanjem položaju dalje od uvedbe prepovedi izvoza strategičnih surovin in redkega materiala Kitajski in da sploh ne bo privolila v kakršne koli gospodarske sankcije, ki bi pomenile popolno prekinitev vseh trgovinskih odnosov s to državo.

### Kitajsko-indonezijski razgovori

**Djakarta**, 11. maja. Med LR Kitajsko in Indonezijo so v teku pogajanja za pošiljanje strategičnega materiala iz Indonezije na Kitajsko v zameno za kitajski riž in drugo blago. Kakor poroča Associated Press, sporazum še ni bil dosežen, toda pogajanja ugodno potekajo. Kitajsko-indonezijska pogajanja trajajo že tri mesece.

### Nova avstralska vlada

**Camberra**, 11. maja Associated Press poroča, da je predsednik avstralske vlade Robert Menzies sestavil novo vlado, ki ima 20 ministrov.

Podpredsednik vlade in minister novoustanovljenega ministrstva za obrambno proizvodnjo je Eric Harrison, zunanji minister Richard Gardiner Casey, minister za vojsko Josiah Francis. V novi avstralski vladi so trije ministri, ki doslej niso bili v nobeni vladi.

### Nov sestanek na Malti

**London**, 11. maja. Kakor poroča Reuter, je britanska admiraliteta sinoči objavila, da bo v drugi polovici maja na Malti sestanek predstavnikov mornarice Velike Britanije, ZDA, Francije in Italije. Štirje predstavniki držav članic atlantskega pakta, ki imajo svoje ladje v Sredozemlju, bodo razpravljali o problemih mornarice v primeru vojne.

# Evropska skupščina odobrila Schumanov načrt

*Strassbourg*, 11. maja. Kakor poroča AFP, je evropska posvetovalna skupščina danes izglasovala z 80 glasovi predlog resolucije, s katero se sprejema sporazum o Schumanovem načrtu, in priporoča parlamentu držav - podpisnic, naj ga ratificirajo. Proti tej resoluciji je glasovalo 7 predstavnikov nemških socialnih demokratov, glasovanja pa se je vzdržalo 9 predstavnikov britanskih laburistov.

### Delo komisije za človečanske pravice

*Ženeva*, 11. maja. (Tanjug) V komisiji OZN za človečanske pravice so danes razpravljali o predlogu ZDA, naj bi posebej obravnavali ekonomske, socialne in kulturne pravice človeka ter vse omejitve v zvezi s temi pravicami. Jugoslovanski delegat je med razpravo poudaril, da ekonomsko-socialne in kulturne pravice človeka ne smejo biti nekakšen posebni del, za katerega so potrebne posebne določbe, če je želja, da se sprejme 20. člen deklaracije o človečanskih pravicah.

Na koncu je bil sprejet predlog ZDA, nato so razpravljali o generalni klavzuli in o obveznostih pri zagotovitvi ekonomsko-socialnih in kulturnih pravic človeka.

### Posebna komisija italijanskega parlamenta bo proučila zahteve uslužbencev

**Rim**, 11. maja (Tanjug). Včerajšnji rimski tisk sodi, da je nekoliko popustila napetost med vlado in državnimi uslužbenci, ki so pred dnevi stavkali z zahtevo, da jim povišajo plače. Vlada je sklenila, da bo posebna komisija predstavnikov italijanskega parlamenta proučila zahteve uslužbencev. Toda vlada si je pridržala pravico, da sme proučiti sleherni primer udeležbe v stavki. Na svoji poslednji seji je vlada prepovedala stavko ter utemeljila to prepoved s tem, da imajo pravico do stavke samo sindikalno organizirani delavci, dočim jamči pravico državnih uslužbencev samo država po narodni skupščini.

### Stavka v Severni Španiji

**Pamplona**, 11. maja. Reuter poroča, da stavka, ki je izbruhnila pred petimi dnevi v tem mestu, še vedno traja. Danes je bilo popolnoma ustavljeno delo v tovarnah in glavnih delavnicah. Policija je skušala s streljanjem v zrak razgnati demonstrante. Veliko število demonstrantov je bilo aretiranih.

Civilni guverner tega industrijskega središča je izjavil, da bo vsem meščanom prepovedal prihod na ulico, če se 4000 stavkajočih delavcev ne bo danes vrnilo na delo. Stavka, ki se je začela po vseh tovarnah, se je razširila tudi na trgovine, kavarne in bare. V stavko so stopili tudi šoferji.

### Podražitev italijanskih časopisov

*Rim*, 11. maja (Tanjug) Nacionalno združenje italijanskih založnikov časopisov je na svoji včerajšnji izredni seji sklenilo, da bo podražilo dnevnike. Od 16. maja bo stal izvod časopisa, ki izhaja na 6 do 8 straneh, 20 lir, izvod časopisa, ki izhaja na 4 straneh, pa bo stal še nadalje 20 lir. Ta ukrep razlagajo z občutnim povečanjem založniških stroškov.

# „Novi list" o vojnem zločincu Artukoviću

**New York**, 11. maja. Spričo zahteve jugoslovanske vlade, naj ZDA izroče vojnega zločinca Artukovića, piše list jugoslovanskih izseljencev v ZDA »Novi list«, da je Artuković poleg Pavelića največji jugoslovanski vojni zločinec, ki je globoko potopil svoje roke v kri. List pripominja, da je Artuković zdaj v ZDA in da je od ameriških oblasti odvisno, ali se bo znova izognil zasluženi kazni, ali bo izročen tistemu narodu, nad katerim je izvrševal zločine.

»Naš tisk je objavil, da je Artuković v ZDA. Mnogi Američani so se ponovno spomnili Golgote, na katero je ta vojni zločinec nagnal na stotisoče poklanih Srbov, Hrvatov in Židov v taborišču Jasenovac. Ali je treba po vsem tem dovoliti temu težkemu vojnemu zločincu, da še naprej živi na prostosti,« se vprašuje na koncu »Novi list«.

### Sovjetski oficir prosil za azil

*Berlin*, 11. maja. Agencija France Presse poroča, da so britanska vojaška oblastva v Berlinu sporočila, da je sovjetski podporočnik Vasilij Ivanovič Udincev pribežal v zapadni Berlin in zaprosil britanske oblasti kot politični begunec za zavetišče. Britanski generalmajor Bourne je obvestil sovjetske vojaške oblasti, da je ugodil prošnji podporočnika Udinceva.

# Člani Mednarodne turistične unije v Beogradu

**Beograd**, 11. maja (Tanjug). Člani izvršnega odbora mednarodne turistične unije so prispeli nocoj iz Titograda v Beograd, kjer bodo imeli zaključno sejo svojega 21. sestanka. V Beograd so prispeli predsednik mednarodne turistične unije dr. Herbert Wilkinson (ZDA), načelnik turističnega trgovinskega oddelka ZDA, podpredsednik Unije Siegfrid Bittel ter predstavniki Velike Britanije, Francije, Belgije, Avstrije, Danske, Italije, Južne Rodezije, Maroka, Luxemburga in Izraela, ki sodelujejo pri delu Izvršnega odbora. Jugoslavijo zastopa na tem zasedanju direktor glavne uprave za turizem FLRJ Milan Apih.

Člani tujih delegacij so davi prispeli iz Dubrovnika v Titograd. V Cetinju je direktor glavne uprave za turizem LR Črne gore Ljubica Jovanovič priredil kosilo njim na čast.

Kakor smo poročali, je bilo 21. zasedanje izvršnega odbora mednarodne turistične unije na ladji, ki je plula iz Crikvenice v Dubrovnik. Seja je bila tudi v Dubrovniku.

Jutri dopoldne si bodo člani izvršnega odbora mednarodne turistične unije ogledali Beograd ter bodo obiskali izvršni odbor LO mesta Beograda, popoldne pa bo na Avali zaključna seja izvršnega odbora.

V razgovoru z dopisnikom Tanjuga so člani tujih delegacij izjavili, da so jih na potovanju po Hrvatski in Črnogorskem Primorju zelo globoko prevzele lepote Jugoslavije ter organizacija jugoslovanskega turizma in gostinstva. Najgloblji vtis je napravila nanje Boka Kotorska in pot od Boke proti Cetinju, od koder so imeli prekrasen razgled na kotorski zaliv.

**Na trgu so včeraj prodajali zgodnje češnje po 82 din. Pripeljali so jih iz istrskega okrožja in obljubljajo, da bodo odslej vsak dan v prodaji. Podjetje Sadje-zelenjava je prodajalo češnje za 60 din ceneje kakor predvčerajšnjim privatniki.**

### ISTRSKI MLADINCI BODO POMAGALI GRADITI MLADINSKO PROGO DOBOJ—BANJA LUKA

Mladinska brigada iz koprskega okraja, v kateri bo okrog 100 mladincev, Slovencev, Hrvatov in Italijanov, se bo odpeljala na mladinsko progo Doboj—Banja Luka v nedeljo, 13. t. m. Do 25. maja pa se bo odpeljala na mladinsko progo tudi brigada iz okraja Buje s 120 mladinci. Mladina istrskega okrožja je doslej še vsako leto sodelovala na mladinskih akcijah v Jugoslaviji. Mladi Slovenci, Hrvati in Italijani iz jugoslovanske cone STO so delali na progah Brčko—Banovići in Šamac—Sarajevo ter pomagali graditi Novi Beograd in avtocesto. Mladinska brigada Antonio Bonifaco je bila lani v Novem Beogradu večkrat razglašena za udarno.

### SLOVITI ITALIJANSKI KARDIOLOG Dr. PUDDU PRIDE V JUGOSLAVIJO

Na povabilo Zveze zdravniških društev FLRJ pride 2. junija v Beograd znani italijanski strokovnjak za kardiologijo in reumatologijo dr. Vittorio Puddu, profesor na univerzi v Rimu. Italijanski znanstvenik je tudi član izvršnega odbora mednarodnega kardiološkega društva in šef ustanove za boj proti revmatizmu in srčnim boleznim v Italiji. Profesor Puddu bo ostal v Jugoslaviji dva tedna kot gost predsedstva vlade.

Med svojim bivanjem v Beogradu bo imel profesor Puddu več predavanj v Srbskem zdravniškem društvu in na medicinski visoki šoli. Sodeloval bo tudi pri »Kardiološkem tednu«, ki ga organizira Srbsko zdravniško društvo. Skupaj s svojimi jugoslovanskimi tovariši bo profesor Puddu obiskal Titograd, kjer bo imel predavanje iz kardiologije, dalje Dubrovnik, Reko in Zagreb, kjer bo govoril na zborovanju zdravnikov in na medicinski fakulteti.

### ZANIMANJE ZA NAŠE IZVOZNO BLAGO NA MEDNARODNEM VELESEJMU V UTRECHTU

Kakor druga leta, tako je naša država tudi letos sodelovala na velesejmu v Utrechtu. Naše razstavo na tem velesejmu je organizirala Trgovinska zbornica FLRJ. Letos niso razstavljala samo naša izvozna podjetja, marveč tudi posamezni proizvajalci. Zanimanje za naše blago je bilo v Utrechtu mnogo večje kakor prejšnja leta. Za naše blago so se zanimali tako domači, nizozemski kupci, kakor tudi kupci iz Indonezije, Belgije, Indije in drugih držav. Posebno pozornost so vzbujali izdelki znane domžalske tovarne usnjene galanterije »Tokoš. Obiskovalci velesejma so se zelo zanimali tudi za naš turizem. V našem paviljonu je bilo ves čas velesejma najbolj živahno, saj je bil po pestrosti in številu razstavljenih predmetov eden najlepših.

### DRAGOCEN PAPIR BOMO IZDELOVALI DOMA

V laboratoriju papirnice na Reki so končali tehnološke priprave za izdelovanje tako imenovanega kondenzatorskega papirja, po katerem je povpraševanje na svetovnem trgu zelo veliko. Ta papir je tenak ko pajčevina in uporabljajo ga v elektroindustriji. Čeprav ga precej izdelujejo v Ameriki in Nemčiji, ga zadnje čase na svetovnem trgu sploh ni. Uporabljajo ga pri izdelovanju kondenzatorjev, transformatorjev, generatorjev in mnogih drugih električnih naprav. Odlikuje se z izredno trpežnostjo. Poizkuši so pokazali, da naš izdelek ne bo zaostajal za tujim.

# Žukovskemu odvzeta Stalinova nagrada

*Moskva*, 11. maja. Kakor je bilo tu sporočeno, je bila skladatelju Žukovskemu odvzeta »Stalinova nagrada«, ki mu je bila letos podeljena za opero »Iz vsega srca«. Pred tem sta bila zaradi postavitve te opere na repertoar moskovskega »Boljšoj teatra« odstavljena predsednik umetniškega komiteja Lebedev in direktor gledališča Solodovnikov.

V obrazložitvi odloka o odvzemu nagrade Žukovskemu trdi komite za podeljevanje nagrad, da je javnost grajala opero »Iz vsega srca« in da je bila črtana z repertoarja. Toda celotna kritika in ves tisk sta bila enodušna v pohvalah za to opero, dokler ni predsednik sovjetske vlade Stalin pri neki njeni izvedbi izrazil svojega nezadovoljstva.

# Žukovskemu odvzeta Stalinova nagrada

*Moskva*, 11. maja. Kakor je bilo tu sporočeno, je bila skladatelju Žukovskemu odvzeta »Stalinova nagrada«, ki mu je bila letos podeljena za opero »Iz vsega srca«. Pred tem sta bila zaradi postavitve te opere na repertoar moskovskega »Boljšoj teatra« odstavljena predsednik umetniškega komiteja Lebedev in direktor gledališča Solodovnikov.

V obrazložitvi odloka o odvzemu nagrade Žukovskemu trdi komite za podeljevanje nagrad, da je javnost grajala opero »Iz vsega srca« in da je bila črtana z repertoarja. Toda celotna kritika in ves tisk sta bila enodušna v pohvalah za to opero, dokler ni predsednik sovjetske vlade Stalin pri neki njeni izvedbi izrazil svojega nezadovoljstva.

# Sankcije proti Kitajski

Že od začetka korejskega spopada je bilo pričakovati, da se posledice korejskega spopada ne bodo omejile le na vojaške zadeve. Po intervenciji kitajskih čet na Koreji so se odnosi med Združenimi državami Amerike in Kitajsko tako poslabšali, da vodita zdaj obe državi poleg vojaških operacij na Koreji tudi pravo ekonomsko vojno med seboj.

Nedavne izjave generala Mac Arthurja, da vodi Velika Britanija preko Hongkonga zelo obsežno trgovino z LR Kitajsko, so znova opozorile na možnost, da bi se tudi druge države pridružile gospodarskim sankcijam proti Kitajski. Obtožba Mac Arthurja, da predstavlja angleška trgovina preko Hongkonga za Peking precejšnjo materialno pomoč, je po informacijah ameriških listov »zadela London očitno na občutljivo mesto«.

Tudi Winston Churchill, leader konservativcev, je v imenu opozicije obtožil vlado, da vodi na Daljnem vzhodu politiko, ki lahko uniči »ves svobodni svet«. Kot poroča agencija UP, je britanska vlada že prepovedala izvoz kavčuka na Kitajsko.

Gospodarske sankcije, ki jih bo po informacijah iz Lake Successa ameriška vlada baje predlagala, so znova postavile na kocko vprašanje, ali se bo Hongkong še lahko obdržal kot najvažnejši britanski emporij na Daljnem vzhodu. Hongkong živi namreč izključno od posredniške trgovine med Kitajsko in deželami Daljnega vzhoda. Preko Hongkonga pa se odvija tudi večji del kitajske prekmorske trgovine. Želja Anglije, da bi za vsako ceno obdržala to dragoceno kolonijo, ki je še vedno zelo pomemben vir britanskih dolarskih zaslužkov, je bila po mnenju diplomatskih opazovalcev eden glavnih razlogov za to, da je Anglija prva med velesilami priznala nov kitajski režim.

Ameriška vlada, ki je že pred leti uvedla znatne omejitve v trgovini z deželami sovjetskega bloka, je v začetku decembra prepovedala vsak izvoz ameriškega blaga na Kitajsko, v Hongkong in portugalsko kolonijo Maçao. Sredi decembra pa je sprejela odločbo o blokiranju kitajske imovine v ZDA, ameriškim ladjam in letalom pa je prepovedala izkoriščati kitajska pristanišča in letališča.

Angleška vlada tedaj očividno ni želela podpreti te ameriške akcije, saj bi se v tem primeru faktično pridružila ameriški blokadi Kitajske. Pač pa je pristala na to, da se prepreči vsak tranzit ameriškega blaga, posebno pa strateških surovin preko Hongkonga na Kitajsko.

Ko so se v zadnjem času spet pojavile govorice, da namerava ameriška vlada ponovno sprožiti vprašanje sankcij, je angleška vlada takoj izrazila svoje pomisleke. Angleški funkcionarji so sicer pripravljeni omejiti trgovino s Kitajsko na minimum, vendar pa opozarjajo na to, da bi se namesto angleških izvoznih družb takoj pojavile kakšne druge družbe. Zlasti pa navajajo, da bi lahko kitajska vlada tolmačila gospodarske sankcije kot uvod v blokado kitajske obale.

Kako bo kitajska vlada reagirala na te represalije, to je zdaj osrednje vprašanje. Ameriški funkcionarji mislijo, da bi kitajska vlada verjetno popustila, če bi začutila, da gre za odločno in dobro premišljeno akcijo zahodnih velesil. Angleški predstavniki pa so nasprotno prepričani, da bi bila ta akcija preveč tvegana in da bi v prvi vrsti škodovala Hongkongu samemu.

Prepoved vsake trgovine s Kitajsko (embargo) bi namreč zelo oslabila gospodarski in politični položaj Hongkonga, ki je glede hrane in vode že itak popolnoma odvisen od Kitajske. Zlasti pa opozarjajo na to, da bi se brezposelnost še povečala. Ta položaj pa bi gotovo izkoristili nezadovoljni elementi za razne stavke in upore. V Hongkongu živi namreč okrog 2 milijona Kitajcev in le okrog 50.000 Angležev, ki bi se lahko vsak čas zgubili v tem ogromnem morju. Ni pa izključeno niti to, da bi Kitajci odgovorili na blokado s protiblokado. V tem primeru pa bi se Hongkong naenkrat znašel obkoljen z vseh strani. Trgovci, ki so v zadnjih letih pribežal iz južne Kitajske v Hongkong, pa so prepričani, da bo le-ta toliko časa na varnem, dokler bo Kitajski koristil kot tranzitna točka, kot okno v svet, preko katerega trguje kitajska vlada z zamejstvom.

Kako se bodo razvijale stvari, je težje reči. Anglija je sicer pripravljena do skrajnosti omejiti trgovino s Kitajsko, izvoz strateškega materiala pa povsem prepovedati, vendar je London proti temu, da bi se lok tako napel, da bi prišlo zaradi tega do prekinitve diplomatskih odnosov s Pekingom.

Britanski listi zlasti opozarjajo na to, da bi bil embargo na trgovino s hrano nesmisel, saj bi posledice tega ukrepa čutila predvsem Indija ki je zdaj tako navezana na riž iz Kitajske. Vojaški material, ki je omogočil kitajsko intervencijo na Koreji, pa prihaja itak po kopnem in po zraku iz Sov. zveze. Zato je po mnenju angleških listov vsa kampanja za blokado kitajske obale odveč.

—in

## RAZSTAVA REDKIH STARIH JEDILNIH LISTOV

Ob zasedanju izvršilnega odbora Mednarodne turistične unije je bila v znani dubrovniški vili »Seherezadi« odprta razstava več tisoč zelo redkih starih jedilnih listov iz raznih držav, izdelanih na papirju, lesu, svili, steklu itd. Zbirko je prepustil državi bivši natakar in ravnatelj hotela Stjepan Meze, imenovan Pišta iz Sarajeva. Nad 60 let je zbiral jedilne liste in druge zanimivosti iz gostinstva. V ta namen je večkrat potoval po svetu.

Zbral je okrog 5000 jedilnih listov in kuharskih knjig, starih po več sto let. Izmed teh je razstavil v Dubrovniku najzanimivejše. Med njimi so originalni jedilni listi, sestavljeni za goste posameznih cesarjev in kraljev v raznih časih. Tu je jedilni list cesarja Viljema II. in cesarja Franca Jožefa, Napoleona III. in ruskih carjev, črnogorskega kralja Nikole, dinastije Obrenovičev in Karadjordjevičev, cesarja Maksimilijana iz Mehike, maroških sultanov, egiptovskih kraljev, perzijskih šahov, indijskih maharadžev itd. Na razstavi vidiš, kaj so jedli skladatelj Franc Liszt, sloveča igralka Sara Bernhard, znani pevec Caruso, kralj valčka Johann Strauss, milijonar Morgan, diktatorja Bismarck in Hitler, predsedniki ZDA, papeži, kardinali, patriarha Varnava in Gavrilo. Na tej edinstveni razstavi v naši državi in najbrž tudi na svetu lahko vidiš tudi jedilni list s parnika »Titanic« pred njegovo katastrofo na Atlantiku 1912. leta in jedilni list zadnjega obeda Ferdinanda in Sofije na Ilidži 27. junija 1914, dan pred atentatom v Sarajevu. Med delegati Mednarodne turistične unije je zbudila ta razstava veliko zanimanje.

# Za napredek zadrug splošnega tipa in boljšo preskrbo našega prebivalstva

Razvoj našega gospodarstva je omogočil, da je zvezna vlada izdala ukrepe, ki osvobajajo naš blagovni promet distributerstva in obveznega odkupa večine kmetijskih pridelkov. To pomeni, da ni več tistih ovir, pred katerimi se je kmet ustavljal, ko je šlo za povečanje proizvodnje. Vprašanje, ki začenja kmeta zanimati, je sedaj to, kako bo pridelal čimveč ne samo zase, ampak tudi za trg: kaj in kako bo prodal, če bo hotel kupovati.

Če pa je kmet postavljen pred to vprašanje, bo začel razmišljati tudi o tem, ali je zanj bolje, da se neorganizirano, sam bori za povečanje proizvodnje ali da se v ta namen čim tesneje poveže s svojo kmetijsko zadrugo. Sam si ne more nabaviti vseh tistih proizvajalnih sredstev, od katerih je odvisno napredno kmetovanje, pač pa lahko pride do njih potom zadruge. Prav tako je za kmeta važno, da premisli, kako bo vnovčeval svoje pridelke: ali se mu bolj splača, če se sam vozi v mesto in jih tam prodaja, ali če jih prodaja preko zadruge za 15% ceneje od dnevnih cen, za kolikor dobi potem tudi bonov.

Kmet, ki bo vso stvar dobro preračunal, bo gotovo prišel do zaključka, da je tesna povezava z zadrugo zanj najboljši izhod. To se pravi, da novi ukrepi naše zvezne vlade ustvarjajo trdno osnovo za okrepitev splošnih kmetijskih zadrug, trdno osnovo za to, da začne zadružna ideja rasti zares iz ekonomske nujnosti.

Račun o tem, kaj je za kmeta bolje, je dokaj enostaven. In vendarle bi bilo naivno misliti, da bo sedaj, ko so začeli veljati najnovejši ukrepi o odkupu, vse kar samo od sebe steklo v gladek tir. Da je kmet nezaupljiv do svoje splošne kmetijske zadruge, čeprav se je prostovoljno vključil vanjo, mu ne moremo zameriti. Že sam prejšnji sistem, ko mu je zadruga dajala zelo majhne ugodnosti v menjavi, ga je od nje odvračal, še bolj pa mu jo je odtujevalo dirigiranje od zgoraj, ki se marsikje ni prav nič oziralo na zadružna pravila in je zadrugam jemalo značaj takih gospodarskih organizacij, v katere so se bili kmetje prostovoljno združili. V okrajnih zadružnih zvezah je kmet videl privesek okrajnega administrativnega aparata, dirigirana trgovska podjetja, ki so si na zadružnih centrih ustvarjala svoje distributerske trgovske filiale. Naivno bi bilo torej misliti, da ni nobenih ovir za izboljšanje preskrbe naših mest potom splošnih kmetijskih zadrug.

Kaj je potrebno za odstranitev teh ovir? Da bi novi ukrepi čimprej postavili vse splošne kmetijske zadruge na noge, da bi te zadruge čimprej postale tista vzmet, ki bi hitro poganjala naše kmetijstvo v naprednejše oblike, v nenehen boj za povečanje proizvodnje, je potrebno, da množične organizacije na vasi razložijo kmetom smisel novih ukrepov in da pomagajo razviti boj za demokratičnost v zadrugah. Zadružniki naj spregovore in zahtevajo od upravnega odbora, da se pozanima, kje je zadružna imovina, kje je zadružni inventar. Sami naj se pomenijo, kaj je bilo doslej v vodstvu zadruge narobe, sami naj odločijo, kako naj bi organizirali prodajo pridelkov, koliko bodo imeli prodajaln, ali bodo le-te prodajale neposredno potrošnikom ali odkupnim podjetjem, ali bodo imeli svojega grosista itd. Odločno naj se postavijo po robu tendencam monopoliziranja, ki se še vedno ponavljajo pri nekaterih okrajih. Spregovore naj pa tudi tedaj, če bi hotel upravni odbor porabiti sredstva zadruge za kakršno koli stvar, ki ne koristi pospeševanju kmetijstva, kakor je na pr. naredil upravni odbor ptujske zadruge, ki je okrog 800.000 din investiral v hotel, namesto za povečanje proizvajalnih sredstev. Vsak upravni odbor — če pač sede v njem gospodarski in zavedni ljudje — je že lahko spoznal, da je povečanje skupnih proizvajalnih sredstev osnovni pogoj za tesnejšo povezavo kmetov z zadrugo.

Da bi vse zadruge lahko čimprej uspešno razvile svoje trgovanje in začele oskrbovati naše trge, bodo dobile za nakup kmetijskih pridelkov tudi kredite, v kolikor jih potrebujejo. Povsem nepravilno pa bi bilo, če bi neka zadruga vse zahtevala od države, če bi zahtevala, da vse njene dejavnosti država postavi na noge. Taka pomoč bi bila nesmiselna, ker bi zadruge pasivizirala in jih oddaljevala od njihove vloge. Od zadruge same, od demokratičnosti in iznajdljivosti v vodstvu je odvisna osamosvojitev in rast zadružnega gospodarstva. Novi gospodarski ukrepi dajejo za to vse možnosti. Brez pomoči bi šlo seveda težko — pomoč pa naj da zadrugam zlasti zveza, v katero so združene. Zadružniki se morajo sami boriti, da se okrajne zveze otresejo odvisnosti od okrajnega aparata, kjer jih še drži, in da postanejo zares svobodna združenja njihovih zadrug. Vloga zvez ni v tem, da služijo okrajnemu aparatu, ampak zadrugam, zaradi katerih so ustanovljene. Dobri organizacijsko-inštruktorski in revizijski organi zvez, ki vedo, da njihovo delo ni diktiranje, ampak pomoč, bodo v zadrugah zmerom dobrodošli. Prav tako bo zadrugam dobrodošla pomoč v kulturno-prosvetnem in ideološkem dviganju zadružnikov.

Ko bodo premagane začetne težave in ko se bo okrepilo zaupanje kmetov v zadruge in zadružne zveze, bo kmet začel spoznavati v rasti zadružne imovine, zlasti proizvajalnih sredstev, svojo lastno rast. Na zadrugo ga bo vezalo tisto, kar je najmočnejše: ekonomski moment — rentabilnost.

—fš.

## Kaj nam prinaša »LJUDSKA UPRAVA«

Te dni je izšla 5. številka četrtega letnika »Ljudske uprave« — zbornika za izgrajevanje ljudskih odborov.

V uvodniku obravnava dr. Miha Potočnik, o čem razpravljajo okrajni izvršni odbori na sejah. Iz tega zanimivega sestavka vidimo, da so doslej okraji na sejah izvršilnih odborov največkrat obravnavali vprašanja odkupa, nekaj manj kmetijstva in zadružništva ter trgovine, le redko pa so na sejah govorili o vprašanjih prosvete, zdravstva, turizma in drugega, kolikor pa so, so govorili bolj mimogrede.

Ignac Voljč piše v tej številki o problemih nedržavnega sektorja lesne industrije. Dr. Josip Globevnik na poljuden, temeljit način obravnava vrste in delo raznih komisij pri ljudskih odborih, kar je bilo doslej še precej neobdelano področje.

Zadružnikom bo koristil članek o gospodarstvu v demokratično urejenih kmetijskih zadrugah. K zboljšanju lokalnega gospodarstva pa bodo pripomogli članki o lokalnih davščinah, k sodelovanju poverjeništev pri izpolnjevanju temeljnih nalog, članki o revizijski službi gospodarjenju z narodnim dohodkom, o napakah pri izvajanju odločb za obvezne prevoze ter o novem sistemu plačevanja osebja v trgovinah na drobno.

V drugem delu prinaša zbornik članek o organizaciji MLO Bled ter o delavskih svetih in upravnih odborih. Vsem, ki se pečajo z lokalno upravo in lokalnim gospodarstvom, bodo gotovo koristila vprašanja, predlogi in odgovori ter pregled važnih pravnih predpisov, s katerimi Ljudska uprava sproti seznanja svoje čitatelje.

Nekaterim člankom bi bilo očitati to in ono, toda to bi preseglo okvir tega poročila. Mimogrede naj omenimo, da v tej številki Ljudske uprave pogrešamo sestavka, ki bi govoril o tezah za reorganizacijo ljudskih odborov. Prvi članek sicer izpolni delno to vrzel, a popolnoma je ne more. Sploh lahko opazimo pri dosedanjih številkah Ljudske uprave, da je s svojim gradivom za časovnim dogajanjem, česar so delno krive tehnične težave. Kljub težavam pa menimo, da tokrat ne bi bilo nemogoče pripraviti primernega članka o omenjenih tezah, s čimer bi lahko precej razširili razpravo o bodoči organizaciji in delu ljudskih odborov.

—ej.

Kako si sovjetski oblastniki zamišljajo pakt med petimi velesilami

## OBISK KNJIŽEVNIKOV V NOVEM MESTU

V razgibanem kulturnem življenju Novega mesta pomeni četrtkov literarni večer šestih slovenskih književnikov nedvomno eno najbolj uspelih prireditev v sezoni 1950/51. Društvo slovenskih književnikov se je radevolje odzvalo prošnji mestne ljudske univerze, ki je priredila literarni večer izven okvira svojih rednih predavanj. Nastop je pozdravilo v dvorani Doma ljudske prosvete nad 500 ljudi.

Pred nastopom književnikov je odigral orkester SKUD »Dušan Jerebc nekaj odlomkov slovenskih pesmi, član odbora ljudske univerze pa je pozdravil drage goste. O literaturi in umetnosti je nato spregovoril kritik in prevajalec Josip Vidmar, predsednik Prezidija Ljudske skupščine LRS. Uvodno besedo tovariša Vidmarja je množica poslušalcev navdušeno pozdravila.

Dolenjski rojak, pesnik Pavel Golia, je nato recitiral tri pesmi. Predsednik Društva slovenskih književnikov, pisatelj France Bevk, je prebral Pismo, pretresljiv dokument iz časa raznarodovanja slovenskega življa zasužnjene Primorske med prvo in drugo svetovno vojno. Dva prevoda Puškinovih pesmi in dve izvirni pesmi je za njim prebral pesnik in prevajalec Mile Klopčič. Svojevrsten svet Prlekije in Slovenskih goric je odprl nato pripovednik Janez Potrč z dvema odlomkoma iz svojega scenarija »Nad zidanice« in »Agrarna reforma«. Z vrsto globoko občutenih pesmi, polnih zanosa in pretresljivega doživljanja iz let narodnoosvobodilne borbe je zaključil nadvse uspeli večer pesnik in dramatik Matej Bor.

Nastop vsakega književnika so poslušalci nagradili z dolgotrajnimi aplavzi in tako pokazali svojo hvaležnost ustvarjalcem naše pisane besede, ki so s svojo navzočnostjo počastili drugi literarni večer po osvoboditvi v prestolnici Dolenjske.

—k.

# OB PRVI ŠTEVILKI „DELA“

Prva številka XX. letnika »Dela« je malodane v celoti posvečena V. plenumu CK KPS, ki je obravnaval naloge Partije v sindikatih in ljudskoprosvetnem delu. Skoraj v celoti pravim zato, ker pomeni, razen resolucij plenuma ter referatov tov. Rudolfa Janka in tov. Franceta Kimovca-Žige, razprava tov. Žiherla: »Prispevek k vprašanju družbene biti in družbene zavesti v prehodni dobi« delona tudi argumentacijo ugotovitev in sklepov plenuma.

Tov. Rudolf Janko v referatu in resolucija ugotavljata, da je največja pomanjkljivost v delu sindikalnih organizacij ozkost, zaprtost v ozke meje tovarne, preslaba udeležba delavcev v lokalnih organih oblasti itd. To je jasen odgovor na vprašanje, katera družbena sila je poklicana prevzemati upravne funkcije države v svoje roke. Že klasiki marksizma so postavili teze, da bo nujna politična oblika prehoda iz kapitalizma v komunizem — diktatura proletariata — »proletariat organiziran kot država«. V prvi fazi prehodne dobe — v tako zvanem »državnem socializmu« ta država seveda ne more biti ves proletarski razred, toda na stopnji razvoja proizvajalnih sil, ko le-te že preraščajo čisto državno upravljanje, mora državni aparat, če resnično hoče naprej v komunizem, prenašati svoje funkcije najprej na proletariat kot razred in vse druge družbene grupacije, ki jih označujemo s pojmom — delovni ljudje, toda ob zagarantirani vodilni vlogi proletariata. V praksi to pomeni, da morajo delavske organizacije — sindikati odločno prenehati z zapiranjem v same tovarne, da morajo aktivno poseči v družbeno politično življenje svoje teritorialne enote in vanj vnašati tiste kvalitete, ki so delavstvu dane po njegovem mestu v proizvodnji — revolucionarnost, disciplioniranost, skrb za človeka itd.

Za dosego tega cilja je seveda potrebno, da se sindikalne organizacije ne bavijo izključno s proizvodnjo, temveč mora postati njihova glavna naloga vzgoja delavcev, morajo postati, kakor je rekel že Lenin, »šola komunizma«, šola upravljanja, torej vzgojna organizacija, ki bo delavce usposabljala za družbenozgodovinsko nalogo, ki jo imajo. Razumevanje naše celotne gospodarske in politične problematike, dvig splošne in strokovne izobrazbe, političnega znanja in zavesti, to so glavne naloge, ki jih peti plenum postavlja sindikalnim organizacijam.

Drugo vprašanje, ki ga je obravnaval plenum — ljudskoprosvetno delo Partije — je prav tako povezano z našo najnovejšo problematiko. Zdaj je postalo oblikovanje socialistične zavesti in dvig kulturne ravni naših ljudi ena najvažnejših nalog v graditvi socializma. V zvezi s tem pravi resolucija V. plenuma: »Ni si mogoče zamisliti razvijanja socialistične demokracije, vse širšega pritegovanja neposrednih proizvajalcev v upravljanje države brez vztrajnega dela Partije za dvig kulturne ravni delovnega človeka.« (Delo št. 1, str. 9.)

Potrebno je veliko delo Partije za kulturni dvig delavskega razreda, nosilca najnaprednejših teženj v družbi sploh in še posebej v kulturi. A za izpolnitev te naloge morajo člani Partije posvetiti mnogo več pažnje svojemu znanju in razgledanosti. V zvezi s tem so se pri nas pojavile tudi nekatere zmedene in breznačelne teorije o tem, da lahko zdaj vsakdo dela na kulturnem področju kar in kakor hoče (čeprav tega tako jasno ni nihče rekel). Očitno je, da se mora Partija proti temu boriti, toda brez »proletkultorskega« diktiranja, z znanjem in globoko idejno argumentacijo linije, ki jo zastopa v ljudskoprosvetnem delu.

Resolucija in referat tov. Kimovca bosta veliko pripomogla k dvigu kvalitete ljudskoprosvetnega dela, k odpravi lažimarksističnega dogmatizma in birokratske kulturne politike, če se bodo komunisti povsod borili proti vdiranju dekadentnih in drugih tujih idejnih vplivov na našo kulturno dejavnost in to s sredstvi, ki veljajo v kulturi.

Tov. Žiherl se v svoji razpravi o odnosu družbene biti in zavesti v prehodni dobi predvsem vprašuje, ali je odklon SZ od marksizma samo muhavost nekega vodstva ali je izraz neke objektivne tendence v sami stvarnosti? Da bi lahko napravil pravilen zaključek, analizira najprej prehodno dobo s stališča njene materialne ekonomske osnove in ugotavlja z Marxom, da se prva ali nižja faza komunistične družbe ne razvija že na svoji lastni osnovi, temveč raste iz stare družbe in nosi zato še pretežen pečat starega. Staro se kaže v obliki elementov predkapitalističnih in kapitalistične družbeno ekonomske formacije v ekonomiki in zavesti ljudi, po likvidaciji glavnih elementov starega v ekonomiki pa še vedno v vrsti ostankov, kot n. pr. suženjska podrejenost posameznika delitvi dela, »buržoazno pravo«, protislovja med mestom in vasjo, umskim in fizičnim delom itd., kar bo vse izginilo šele takrat, ko bo ekonomsko možno uresničiti načelo: »Vsak po svojih sposobnostih — vsakemu po njegovih potrebah.« Na taki ekonomski raznovrstnosti prehodne dobe temelji tudi družbeno razredna pestrost, ta pa zahteva obstoj države.

Po likvidaciji razredov se začno pojavljati nova protislovja, ki so v tesni zvezi z vlogo države in državnega aparata. Tu podaja tov. Žiherl nekatere misli klasikov o tem problemu, ki dokazujejo, da so se dobro zavedali nevarnosti, ki preti socializmu s strani države kot ustanove javne oblasti. Tako pokaže tov. Žiherl na obe, oziroma tri notranje možnosti, ki žive v prehodni dobi: možnost graditve socializma — katere nosilec je delavski razred s Partijo na čelu; možnost birokratizacije, ki ima svoje korenine v državnem upravljanju proizvajalnih sil, zaradi česar se lahko državni aparat od svojih mandatorjev — delavskega razreda odtrga; in končno možnost restavracije kapitalizma, ki pa praktično ni več tako nevarna.

Iz tega izhaja spoznanje o ogromni vlogi subjektivnega činitelja — Partije, ki je poklican, da v objektivni stvarnosti odkrije tisto možnost, ki je progresivna, jo razvija in krepi s svojo dejavnostjo. Tovariš Žiherl pravi: »Progresivne socialistične težnje v prehodni dobi so toliko močnejše in toliko zmagovitejše, kolikor je Komunistična partija sama kot avantgarda delavskih množic manj okužena od birokratizma, kolikor je bolj povezana z množicami, kolikor bolj se zaveda dejanskih interesov delovnega ljudstva svoje dežele in drugih dežel, kolikor bolj je sposobna in pripravljena doumeti protislovne notranje težnje razdobja, ki označuje prehod iz kapitalizma v višjo fazo komunistične družbe in iz tega izvesti potrebne praktične konsekvence« (str. 71—72).

Te »praktične konsekvence« pa so v vse širšem pritegovanju ljudskih množic k upravljanju gospodarstva in države, kakor je to povedal že Lenin, ki je razen tega menil, da samo ta ukrep resnično lahko zajezi birokratske težnje. Tu pa se teoretično razglabljanje tovariša Žiherla stika z delom, ki ga je opravil V. plenum, kajti praktičen zaključek, ki ga napravi, je ta, da bo boj proti birokratizmu toliko uspešnejši, kolikor kulturnejši bo proizvajalec. Pri tem imajo najvažnejšo vlogo sindikati. Na koncu napravi tov. Žiherl še zaključek, da so te zakonitosti prehodne dobe splošne in da veljajo za vse dežele, ki so stopile na pot socializma. Od stopnje razvoja posamezne dežele so odvisne konkretne oblike delovanja teh zakonitosti.

Vsa prva številka »Dela« je izredno važna za vse partijske delavce, ker daje odgovore na vrsto vprašanj, ki jih je postavila praksa, tako za njih praktično — politično reševanje, kakor tudi za reševanje teoretičnih problemov.

Posebna vrednost te številke »Dela« pa je v končnem povezovanju teorije in prakse, saj ima vsak zaključek plenuma svojo praktično in teoretično osvetlitev v obeh referatih in v razpravi tovariša Žiherla.

# Zanimanje veliko, šol pa malo, ali: kdo je kriv?

Samohotno razraščanje praktičnih gospodinjskih tečajev nas je že delj časa opozarjalo, da bo treba tudi te vrste šolanje spoznati za potrebno in ga začeti voditi in usmerjati. Dela smo se lotili bolj načrtno šele z letošnjim šolskim letom. Če bi nam uspelo uresničiti vse, kakor smo si zamislili, bi morali že lani do konca decembra spraviti v tek 3 enoletne kmetijsko gospodinjske šole, 5 potovalnih kmetijsko gospodinjskih tečajev in 5 gospodinjskih tečajev za delavke in nameščenke po mestih in industrijskih središčih. Toda pot od zamisli do izvedbe je bila čudno

Državno posestvo v Mali Loki, kjer je kmetijska gospodinjska šola

trda in dolga. Vse bolj je bilo treba odstopati od načrtov ali pa vsaj podaljševati roke. Od kod to čudno nasprotje med težnjami ženo po gospodinjskih tečajih in šolah, vprašuje naš bralec.

Vest, ki nam jo je prinesel tovariš iz Črnomlja, da so namreč tam nekje pri njih ženske kar same organizirale gospodinjski tečaj, ki ga obiskujejo ob nedeljah od dveh popoldne tja do desetih zvečer, ni nobena posebnost. Takih primerov je posebno po vaseh nič koliko. Toda poglejte nasprotje: ko smo se lotili ustanavljanja tečajev po zakoniti poti prek prosvete, so nam v mestih uspeli dosti bolje kot na podeželju. Skoro vse odobrene kredite za gospodinjske tečaje so pobrala mesta. Namesto 5 tečajev smo jih uresničili 18 s 418 udeleženkami, in to v mestih: Ljubljana, Kranj, Jesenice, Trbovlje, Celje in Maribor. V vsakem teh krajev delujejo po trije tečaji, ki več ali manj lepo uspevajo. Medtem pa na podeželju ni od določenih petih potovalnih kmetijsko gospodinjskih tečajev postal resnica nobeden, namesto treh enoletnih šol pa smo se morali zadovoljiti z dvema štirimesečnima! Delati sta začeli šele komaj sredi marca, in sicer ena v Marenbergu, slovenjgraški okraj, in ena na Mali Loki, trebanjski okraj. Obe sprejemata priglašenke iz vse Slovenije. Čeprav sta začeli z veliko zamudo, četudi je bil pripravljen tako inventar za internat kot učila za poučevanje in je ministrstvo že dva meseca pred začetkom plačevalo dve gospodinjski učiteljici, sta šoli še tudi zdaj premalo zasedeni. Marenberg bi lahko sprejel 35 deklet, Mala Loka pa 40, vsaka šola pa jih ima le 27. Kje tiče vzroki?

Gotovo je samo dejstvo, da kmečko gospodinjskih šol nismo odprli jeseni, marveč že skoro na pomlad, ko se kmet le težko poslovi od zemlje, vplivalo precej zaviralno. Toda stržen slabih uspehov bo drugje. V petih letih po osvoboditvi, ko gospodinjskega šolanja nismo toliko poudarjali, smo se kratko in malo odvadili resno misliti nanj. Odziv prosvetnih svetov po okrajih nas sili v tako tritev. Iz okraja Celje okolica n. pr. ni prispela nobena prijava, ko pa se je nekdo z ministrstva razgovarjal z učiteljico tamkajšnjega gospodinjskega tečaja, je ta takoj našla dve priglašenki. Tudi iz Gornje Radgone so sporočili, da ni prijav, ko pa se je nekdo z ministrstva oglasil pri okrajnem sekretarju Fronte in na upravi zadrug Žepovci in Lutverci, sploh niso nič vedeli o kakšnih gospodinjskih tečajih in šolah. Tako seveda ni mogoče vzbuditi zanimanja in ne dobiti prijav. Sicer pa, kaj bi se čudili drugim, če pa celo ljutomerski okraj, ki je edini izmed vseh dobro izvedel nadaljevalne gospodarske šole in ki ima nič manj kot 39 zadrug, ni poslal nobene prijave! Sicer pa je jasno: laže ko ubijati se s prepričevanjem in zbiranjem prijavljenk, je bilo poslati uradnico na pošto in ji naročiti: »Oddaj brzojavko za Ljubljano: »Za šoli Marenberg in Mala Loka ni prijav.« Ali pa je tako delo pravilno, je drugo vprašanje. Postaja posebno kočljivo zdaj, ko je v načrtu, da bodo vse gospodinjske šole vodili okraji sami. Če se jim bodo zdele tako malo potrebne, kakor so se jim to pot, potem te vrste šolanju zares ni obetati bogatega življenja. In vendar, od kakšnih gospodinjskih tečajev in šol si moremo obetati več: od vodenih z usposobljenimi učnimi močmi ali od nedeljskih, ki rastejo na divje? Odgovora nam menda ni treba povedati, saj je otipljiv.

No, šoli sta kljub temu začeli delati in pouk teče kar dosti zadovoljivo. Trajal bo štiri mesece in obsega teoretičen in praktičen del. Zaradi zelo pomanjkljive splošne izobrazbe — dekleta so osnovno šolo večidel obiskovala med vojno — je treba predavanja zelo prilagojevati stopnji razvitosti učenk. Učitelji si zelo prizadevajo, da bi kljub kratkemu roku učenke opravile vsaj najvažnejša kmetijska in gospodinjska dela. Koliko bo to v prekratkem času uspelo, je seveda vprašanje. Vsekakor bi bilo prav, da bi nov letnik začeli že jeseni in da bi šoli postali v resnici enoletni. Samo tako bodo mogle gojenke v praksi opraviti vsa kmečka in gospodinjska dela skozi vse štiri letne čase. Priložnost bi bilo zelo škoda zamuditi, ker sta šoli na lepo urejenih državnih posestvih, kjer je tudi za praktično delo obilo lepih priložnosti.

# Kaj pa kvaliteta?

*Pripomba k »Navodilu o načinu prodaje kmetijskih pridelkov kmečkih obdelovalnih zadrug, splošnih kmetijskih zadrug in državnih kmetijskih posestev«.*

Že večkrat smo pisali o tem, da so kmečke obdelovalne, kakor tudi splošne kmetijske zadruge, če prodajajo kmetijske pridelke v mestih, industrijskih središčih in drugih za to določenih krajih, povprečno po 15% nižjih cenah, kakor so prosto formirane cene na trgu, upravičene do bonov za nakup industrijskega blaga po vezanih cenah. V »Navodilu«, objavljenem v Uradnem listu, je razen pogojev, ki jih morajo izpolniti zadruge, da so upravičene na določen odstotek bonov, precej govora tudi o dovoljenem načinu organizacije zadružnih prodajaln, kakor tudi o načinu izplačevanja.

Vendar mislim, da bi bilo nujno določiti z »Navodilom« še organa (ali svet), ki je končnoveljavno pristojen za ugotavljanje vsakokratnega nivoja cen na trgu. Če postavlja namreč le nekaj privatnih prodajalcev nekemu pridelku izredno visoko ceno, le-ta ne more služiti kot realni nivo, od katerega morajo zadruge prodajati po okoli 15% nižjih cenah, če žele biti upravičene na prejem bonov. Poglaviten problem pa se pojavlja šele, če upoštevamo kvaliteto. Na primer: prosto formirana cena neke vrste zelenjave je 50 dinarjev za kilogram prvovrstne kvalitete. Če torej zadruga, ki iz kakršnih koli razlogov s prvovrstno kvaliteto ne razpolaga, prodaja isto vrsto zelenjave, a znatno slabše kvalitete, po ceni, ki je 15% nižja od prosto formirane (v našem primeru po 42.5 dinarja), sem mišljenja, da ji boni ne pripadajo.

Danes pa manjka prav organ, ki bi posamezno blago porazdelil v kvalitetne razrede. Nujno je torej, da odgovorni ljudje o tem razmislijo in čimprej ukrenejo potrebno. Želimo našim kmetijskim delovnim in splošnim kmetijskim zadrugam, naj bi si priborile čimveč bonov za nakup po vezani trgovini. Vendar, ti boni naj bodo zasluženi, ker sicer ne bodo v spodbudo za izboljšanje kvalitete. žek

# V bodoče se ne sme več pripetiti

## K škodljivemu preprečevanju prostega odkupa živine v okraju Ilirska Bistrica

**Konec aprila je nakupovalec ljubljanske mestne klavnice uspel odkupiti na področju krajevnega ljudskega odbora Kneže (OLO Ilirska Bistrica), 15 glav živine. Ni težko uganiti, da je bil zadovoljen s kupčijo, posebno še, ker mu je uspelo nakupiti govedo po razmeroma zelo ugodnih cenah. (Do pravkar objavljene uredbe o sprostitvi obvezne oddaje mesa, je namreč veljalo, da se more prosto odkupovati živina le od kmetov, ki so zadostili predpisom o obvezni oddaji mesa. Poleg tega je uprava za državne nabave LRS odredila tudi maksimalno ceno, ki je nakupovalci niso smeli prekoračiti.)**

**Ker je inicialtivni uslužbenec mestne klavnice, preden je začel iskati živino, dobil od tajnice KLO Kneže zagotovilo, da s potrebnimi potnimi listi za prevoz živine ne bo preprek, je naslednji dan (28. aprila) s tolikо večjo zanesljivostjo oddrdral s tremi kamijoni v Št. Peter, kjer je bilo dogovorjeno mesto prevzema. V Št. Petru pa ga je čakalo kaj neprijetno presenečenje! Le šest glav živine in še od teh je bilo le za tri glave izdano prevozno dovoljenje. Misleč, da je po sredi kak nesporazum, se je odpeljal v Kneže, kjer mu je tajnica krajevnega odbora izjavila, da je okraj prepovedal izdajo potnih listov, z utemeljitvijo, »da je odkupil preveč živine...« Pri tem pa seve ni pozabila pristaviti: »Zakaj ne bi klali doma?« V tem času se je pojavil tudi uslužbenec okrajnega odkupnega podjetja, ki se je predvsem čudil, kako to, da njihovi nakupovalci niso izkoristili te prilike, obenem pa zatrjeval, da je živina gotovo preplačana. Navzlic temu, da so od prodajalcev podpisane zaključnice trdi tev o preplačevanju jasno govorekale, nakupovalec mestne klavnice prevoznih dovoljenj ni mogel izposlovati. V Ljubljano je pripeljal le tri govedа... Pač pa je še isti dan okrajno odkupno podjetje prevzelo od kmeta Franca Slavca enega že »zaraanih« volov.**

**Po tem dogodku se je uprava mestne klavnice v Ljubljani obrnila na Poverjeništvo za trgovino in preskrbo, ki je preko uprave za državne nabave pri LRS opozorilo okrajni ljudski odbor v Ilirski Bistrici, da nima pravice preprečevati prevoza živine, ki je bila nakupljena na zakonit način.**

**Ponovno sta, a to pot naravnost v Kneže, oddrdrala 4. maja dva kamijona po preostalih 12 glav živine. Vendar neprijetno presenečenje nakupovalcu tudi tokrat ni bilo prizanešeno. Krajevni ljudski odbor je izdal prevozno dovoljenje le za dvoje goved... Sicer pa — kako bi drugače? Saj je preostalih 10 komadov že odkupilo okrajno podjetje v Ilirski Bistrici, in sicer tako, da je v dveh primerih živino preplačalo!**

**Vsekakor bo znal sleherni bralec presoditi, kakšne škodljive posledice more imeti opisano in podobno ravnanje okrajnih ljudskih odborov v bodoče. Mestna klavnica bi lahko opravičeno terjala povračilo škode. Saj jі vendar ne more biti vseeno, koliki so stroški nabave, posebno še, ker smo prepričani, da mestna klavnica nima toliko kamijonov in benzina, da bi mogla vsako odkupljeno živinče prepeljati s posebnim kamijonom. — žek.**

## Svojcem padlih med NOB so podelili spomenice

Dne 8. maja je organizacija Zveze borcev terena VIII. Tabor, rajona Moste priredila svečanost ob podelitvi spomenic svojcem padlih borcev NOV in žrtev fašističnega terorja.

Slavnosti se je udeležilo mnogo članov Zveze borcev in OF. V začetku je godba JA zaigrala državno himno, nakar so navzoči počastili padle z enominutnim molkom.

Predsednik Zveze borcev terena tov. France Golob je razdelil 17 spomenic, od katerih bo teren dve oddal v muzej, ker padli niso zapustili svojcev. — V. B.

# ZA ŽIVLJENJE SLEPI JUNAKI papirnega poslovanja

»Ej, ti mlinar, mlinarček pod klančkom« poje naša narodna pesem. Ne vem, če je mlin v Vrbnem pri Št. Jurju ob južni železnici pod klančkom a gotovo zdaj pomladne vode hrume čez mlinske lopute in jim umivajo očrnele zobe.

To je mlin krajevnega ljudskega odbora. Če bi veljal zanj hudomušen pripev narodne pesmi, potem gotovo ne bi pisalo v knjigah Žitofonda, da redno oddaja mlinsko merico in vse, kar mu je predpisano. Tudi kmetje so zadovoljni z mlinom. Toda saj veste, kako je, če dan za dnem liže voda njegove noge. Lani je bil tako sklopotan, da je bilo nujno treba popraviti kolo in še urediti to in ono.

Po pravilu lahko mlin zaračuna en odstotek moke za razpršitev. Vestni mlinar pa je delal tako, da se je razpršilo manj in je nastala majhna zaloga: nekaj več ko tisoč kilogramov moke in otrobov. Kaj če bi to vnovčili in za izkupiček popravili mlin? Rečeno, storjeno. Mlin je lani prodal menzi železarne Store okrog sto kilogramov pšenične moke, devet sto kilogramov enotne moke in nekaj otrobov povprečno po 45 din kilogram. Torej kakor vidimo, nikakor ne po špekulantskih cenah. Z izkupičkom so napravili nova vodna kolesa in tako je mlin lahko nemoteno obratoval ter zmlel še več ko dvakrat toliko, kakor so računali. To se pravi, da je oddal tudi veliko več merice. Če ne bi toliko zmlel, bi merica več ali manj odpadla ker bi kmetje žito zmleli ali doma, ali pa v žrmljah. Tako so ustrelili kar dva zajca na en mah.

Toda to je prišlo na uho, upravi Žitofonda. Njej se to nikakor ni zdelo pametno in je menila, da bi moral mlin tudi presežek, ki je nastal pri razpršku oddati Žitofondu. Kaj zato, če je mlin s tem skupnosti prispeval okrog 10.000 kg moke več, ki jo je oddal kot merico od več zmletega žita.

Junaki papirnega poslovanja so videli le dejanje, ki pa jim je zamegljilo pogled na življenje. In tako se je zgodilo da je Žitofond zaplenil menzi železarne Store prodano moko. Že so mislili, da so zadevo salomonsko spravili s sveta, ko se je postavila po robu menza železarne Store. Ta je plačala mlinu skupno 63.990 dinarjev. Ker pa je Žitofond moko zasegel, je bila menza oškodovana in je zadevo izročila arbitražnemu razsodišču. Epilog zgodbe je ta, da je morai Žitofond poravnati razliko. Arbitražno sodišče je pokazalo junakom papirnega poslovanja da ne kaže življenja jemati enostransko, ne kaže pa tudi zavirati pobude, ki prinaša skupnosti korist.

Mlinar mlinarček pod klančkom v Vrbnem dalje posluša udarjanje stop in prijetno klokotanje vode, ki se preliva čez mlinsko kolo. Zaprašena okenca pa mu vendar dajejo dovolj svetlobe in mu ne zastro pogleda na življenje, kakor je zastrto mnogokrat ljudem v svetlih pisarniških sobah. — ej.

# V ENEM MESECU SO ZGRADILI ŽELEZNISKO POSTAJO

Mošnje, 11. maja.

Odkar je stekla gorenjska železnica, so morali prebivalci vasi Mošnje Globoko in Dobrepolje, Mišače in še drugih manjših naselij hoditi na vlak v 5 km oddaljeno postajo Radovljico in Otoče. Jasno je, da je taka pot, posebno če ima človek s seboj prtljago, naporna. Dolga desetletja so romali ljudje po teh dolgih poteh, dokler jim ni letos odobrila železniška uprava, da jim dovoli postajališče, če zgradijo primerno poslopje z lastnimi sredstvi. Kraj, kjer stoji lično zidano poslopje, v katerem je prometna pisarna, udobna čakalnica, shramba prtljage in prostor za svetilničarje ter 2 moderni stranišči, je bil za to vse prej kot ugoden. Toda gradbeni odbor se je pod vodstvom KLO Mošnje požrtvovalno oprijel dela. Odstranili so grič, kjer je bilo treba odstraniti cca. 1000 kubičnih metrov peska in skalovja. Delo je zaradi požrtvovalnosti prebivalstva napredovalo. Še 4. aprila zastopnik žel. uprave ni mogel verjeti da bo poslopje zgrajeno pred novim voznim redom, kar so frontovci obljubili. Okoli 10. aprila so začeli kopati temelje, sedaj pa bo čedno urejena postajica že izročena žel. upravi. Poslopje ima vodovod, za katerega je bilo tudi treba skopati 100 m dolg kanal, ter vso potrebno električno razsvetljavo. Ko se popolnoma osuši, jo bodo ometali tudi z zunanje strani, postavili okusno ograjo in zasadili drevje katero bo nudilo potniku dovolj sence v vročih poletnih dneh.

Načrte je izdelala žel. uprava, katere organ je tudi nadziral gradnjo. Vse gradbene in ostale potrebščine je nabavil gradbeni odsek KLO Mošnje.

Če zračunamo vrednost dela in gradiva so poklonili prebivalci teh vasi železniški upravi poslopje v vrednosti 300—400.000 dinarjev. Zaradi tega so prepričani, da bo tudi žel. uprava, čeprav je že izdelan vozni red, ugodila njihovi želji, da se bo vlak ustavil na postaji Globoko prvi dan, ko bo v veljavi nov vozni red, ter jih s tem nagradila za njihovo požrtvovalno delo.

Prebivalcem Besnice, ki so prav v tem tekmovali z Mošnjami pa naj bo v vzpodbudo, da tudi oni dokončno urede postajno poslopje. — J. K.

## Iz Slov. Konjic

### TUDI TO JE VARČEVANJE

Slov. Konjice, 11. maja.

V tovarni usnja KONUS v Slov. Konjicah so imeli še nedavno zaposlenih 5 stalnih voznikov za prevoz gradiva in izdelkov z železniške postaje oziroma na postajo. Tovarno so stali vsak mesec lepe tisočake. Po uvedbi norm za vsakega voznika pa se je pokazalo, da lahko brez škode dva odpustijo. Iste količine gradiva prevozijo trije vozniki, podjetju pa je mesečno prihranjenih nad 30.000 din.

•

Graditev novega mostu preko Dravinje v Slov. Konjicah precej dobro napreduje. Odstranili so že prejšnji leseni most in izkopali temelje ob straneh, prejšnji teden pa so že začeli betonirati nove betonske stebre. Ker bo novi most nekaj metrov višji od dosedanjega bo s tem tudi odstranjen ovinek pri vhodu z mostu v trg, ki je napravil cesto zelo nepregledno. Pri delu jih najbolj ovira deževje, ker Dravinja precej naraste.

## Iz Poljčan

# Gasilci so lani očuvali okoli 5 milijonov dinarjev

Poljčane, 11. maja.

Ko danes pišemo in govorimo o velikih uspehih naših delovnih kolektivov in množičnih organizacij, pri tem prav pogostokrat pozabljamo na gasilce čeprav sodijo v organizacijo, ki je s svojim članstvom vedno pripravljena pomagati v primeru požara. Niso redki primeri širom po Sloveniji, ko so že nad 60 let stari možje še vedno aktivni člani gasilskega društva. Milijonske škode nas obvarujejo vsako leto in za to ne zahtevajo prav nobene odškodnine. Samo v poljčanskem okraju je bilo lani z njihovo intervencijo preprečene za 4,865.000 din škode na ljudskem premoženju.

O vseh teh nalogah so razpravljali delegati gasilskih društev na občnem zboru Okrajne gasilske zveze v Poljčanah, ki ima 27 društev z 938 člani, med katerimi je 63 žensk in 110 mladincev. Pri 34 požarih je sodelovalo 495 gasilcev, na 376 vajah pa 6058 članov. Precejšnjo skrb so društva posvetila strokovni vzgoji svojega članstva, kar nam potrjuje 175 predavanj ki so jih imeli večidel poveljniki in drugi gasilski strokovnjaki. Izpite za izprašane gasilce je opravilo 136 članov, za gasilske podčastnike 133, za gasilske strojnike pa 42 članov.

Razen tega pa je vsak član delal prostovoljno povprečno po 10 ur, največ pri popravilu in ureditvi gasilskih domov ter čiščenju orodja. V območju okraja je 17 domov, 3 pa jih še grade. Precejšnje težave pa so bile z dodeljevanjem materiala, tako da niti dodeljeni kredit ni mogel biti v celoti izkoriščen. Najboljša društva: Rogatec, Zg. Bistrica, Slov. Konjice, Oplotnica in Zreče, so bila na letni skupščini pohvaljena za uspehe, dosežene lani. — gk.

## Tudi to je prostovoljno delo

Člani pevskega zbora KUD »Jože Harinsky« v Poljčanah so imeli lani nad 100 pevskih vaj in 20 nastopov samostojno ali z vmesnimi točkami. Pri tem so opravili okoli 6000 prostovoljnih ur, tako da odpade na posameznika letno blizu 300 ur ali 37 delovnih dni. To je jasen dokaz, da delajo prostovoljno tudi tisti, ki skrbe za kulturno razvedrilo človeka. Zbor že nad 25 let uspešno vodi upokojeni učitelj tov. Živko ki hodi vsak teden dvakrat v lepem in slabem vremenu iz 3 km oddaljenih Studenic v Poljčane, aktiven član društva pa je že 25 let.

•

Kakor je pokazalo cvetoče drevje v začetku maja, bo letos v poljčanskem okraju precej dobra sadna letina, posebno še v nižinskih krajih v okolici Slov. Konjic Slov. Bistrice in Poljčan. Zastopniki odkupnih podjetij za sadje in tovarn za predelavo so že začeli s sadjarji sklepati pogodbe. Kjer drevja še ni okužil kapar, pa bo del pridelka tudi za izvoz in domači trg. — gk.

•

Kmečke delovne zadruge poljčanskega okraja so lani izplačale članom za delovne dneve nad 4 in pol milijona din, v sklade pa so vložile 1.606.000 din. Od tega odpade največ na KDZ Kovača vas in Golič. Največje dohodke pa so zadruge imele od sadja in vina, in sicer blizu 4 milijone din. — gk.

•

**Poljčane.** — Do 20. aprila je bil v nedržavnem sektorju poljčanskega okraja plan sečnje lesa dosežen 57, spravilo 50 in oddaja 45 odstotkov. Dobro polovico dela so opravili v mesecu spravila in poseka lesa od 10. marca do 20. aprila. Najboljše uspehe so dosegli lesni odseki KZ Šmartno na Pohorju, Slovenska Bistrica Šmarje pri Jelšah in Zreče. Glede na letni plan pa je v prvi skupini na prvem mestu Šmartno na Pohorju, ki je izpolnilo plan že 56 odstotno (ima tudi najvišji plan v okraju), v drugi skupini Loška gora 67,7, v tretji lesni odsek Kebelj 83 in v četrti Slovenske Konjice 74,7 odstotno. — gk.

## Ledeni možje so se tudi letos izkazali

Ljubljana, 11. maja.

Pankraciju, Servaciju in Bonifaciju pravi naše ljudstvo ledeni možje. Redka so namreč leta da ob tem času ne bi bilo hladno in deževno vreme. Letos je povrhu še hrošček leto, o katerem pravi ljudstvo, da je navadno mokro. In res se zastran moče ne moremo pritoževati. Še preveč je je in komaj čakamo, da bi se vreme zboljšalo, da bi vsaj vedeli, da smo že sredi pomladi.

Zadnje dni je postalo občutno hladno. V planinah je namreč zapadlo precej novega snega. Medtem ko v nižinah dežuje, v planinah nekako od 1500 metrov navzgor sneži. In dežuje oziroma sneži s kratkimi presledki kar naprej. Sadje, jablane in zgodnje hruške, je v najlepšem cvetju, čebele pa ne morejo iz uljev, ker jih zadržuje dež. Nevarnost je torej da bo sadna letina slaba. Tudi zemlja ima vlage že več ko preveč. Upajmo, da bo mokra Zofka, ki bo v ponedeljek, pregnala deževno vreme in da bo naposled zasijalo toplo pomladno sonce.

## Državna loterija bo odslej sama prodajala srečke

Zveza vojaških vojnih invalidov, ki je imela doslej izključno pravico prodajati srečke Državne razredne loterije, jih zaradi začasne reorganizacije ne bo mogla več prodajati. Od naslednjega, dvajsetega žrebanja bo prodajala Državna razredna loterija srečke po svojem omrežju, ki je sestavni del državnega gospodarskega področja. Za predstavnike svojega prodajnega omrežja je najela potrebno število zastopnikov, ki so sklenili z njo delovne pogodbe. Lastno prodajno omrežje je ustanovila tudi zato, ker namerava v kratkem preurediti sistem loterije. Nov način igranja, ki se bo začel julija, bo prinesel več novosti in zahtevali so ga sami kupovalci srečk.

# STANOVANJA ZA NAŠE RUDARJE

Graditev rudarskih stanovanj v Sloveniji daleč zaostaja za potrebami. Četrtina v rudarstvu Slovenije zaposlenih delavcev nima ustreznih stanovanj. Mnogi rudarji stanujejo 30 km daleč od rudnikov. To seveda škodljivo vpliva na njihovo delovno sposobnost. Stanovanjski fond rudarskih krajev v Sloveniji se bo povečal letos samo za 60 stanovanj, in sicer v glavnem samo v provizoričnih poslopjih. Za graditev družbenega standarda v rudarstvu Slovenije je določenih letos 25 milijonov din, kar pa ni dovolj niti za zgraditev kanalizacije, vodovoda in ceste v že zgrajeni delavski koloniji v Velenju.

Večino letošnjih kreditov bodo porabili za graditev v Velenju, kjer bodo zgradili okrog 30 stanovanj v neometanih provizorijih. Približno enako število stanovanjskih prostorov v provizorijih bodo zgradili tudi v drugih rudarskih krajih, v Trbovljah Hrastniku Kočevju in St. Janžu.

To pa ni primeren način reševanja stanovanjskega vprašanja v rudarstvu. Dosedanji provizoriji so namreč pokazali, da mnogi ne ustrezajo stanovanjskim zahtevam. Nekatere zidane hiše kakor n. pr. zelo lep dom za 26 samskih rudarjev v Hrastniku, podoben dom in stanovanjska hiša v Zagorju in hiša za 12 stanovalcev v Trbovljah bodo kmalu dograjeni. To pa ne bo povečalo stanovanjskega fonda, saj so se stanovalci v te hiše že vselili, čeprav še niso dograjene. V Kočevju, kjer zelo primanjkuje delovne sile, je tudi stanovanjsko vprašanje pereče. Prav to je delno tudi krivo, da zaostaja kočevski rudnik pri izpolnjevanju planov povprečno za 20 do 30%. Razen provizoričnih barak grade v Kočevju samo eno stanovanjsko hišo za samce. Dograjena bi morala biti že lani, pa še zdaj ni. Rudarje so nastanili v bližnji Šalki vasi, ki so jo zapustili nemški kolonisti.

Praksa je pokazala, da lahko rudarsko podjetja cenejе zidajo in lažje manevrirajo s pridobivanjem delovne sile, če grade hiše v lastni režiji, kakor če jih grade splošna gradbena podjetja. Še bolj ekonomična je graditev manjših družinskih hišic z brezobrestnim kreditom države. Rudarji, ki dobro zaslužijo, so že začeli ob pomoči članov svojih družin zidati manjše hišice, zlasti v Zagorju in Trbovljah. Takih hišic zidajo že okrog 300. Novih interesentov za zidanje stanovanjskih hišic je med našimi rudarji okrog 300.

## Nova žaga, ki bo delala za izvoz

Na Pečinah na Sušaku grade novo veliko žago, ki bo žagala les za izvoz. V veliki dvorani bo stalo 25 različnih strojev. V eni izmeni bodo lahko pripravili za izvoz 80 do 100 kubikov rezanega gradbenega lesa. Nova žaga bo urejena posebej za predelavo parjene in neparjene bukovine.

# Podjetne prodajalke solate

Včeraj zjutraj so potrošniki na živilskem trgu občudovali podjetnost nekaterih dalmatinskih prodajalk solate. Ker je domača solata znatno cenejša od dalmatinske (domačo prodajajo zadnje dni po 35 din, za dalmatinsko pa zahtevajo 60 din kilogram), si skušajo dalmatinski prodajalci pomagati pri tehtanju. In tako so včeraj nekatere dalmatinske prodajalke polivale solato z vodo, da je bila težja. Potrošniki ki so čakali na meso, so gledali to početje in majali z glavami, češ saj je solata že tako dovolj mokra in težka, ne da je še vpričo potrošnikov polivajo z vodo. Na živilskem trgu bi bila potrebna strožja kontrola.

## Iz Gornje Radgone

# Povsod so zasedali ljudski odbori in zbori volivcev

Zadnje dni so po vseh krajih okraja Radgona zasedali krajevni ljudski odbori in zbori volivcev, na katerih so obravnavali predvsem odkupna vprašanja, izterjave davkov, gozdarski plan pomladansko setev ter na zborih volivcev volili svete državljanov. V nedeljo so bili zbori volivcev v gornjem delu okraja in so dobro uspeli v Apačah, Velki, Zg. Ščavnici itd. Sočasno so volivci pregledali ogrožene površine. Ugotovili so, da so zadružne ekonomije splošnih KZ v znatnem zaostanku pri setvi. Najbolj kritično je položaj v Zg. Ročici, Terbegovcih, Velki, Hrastju, Moti Ivanjkovcih in Ivanjševcih. Setev so dobro opravile ekonomije Drvanja in Sratovci. V vsem okraju je posejanih 70%. Večini KLO je primanjkovalo semen, zlasti krompirja, pa tudi umetnih gnojil. Oboje je bilo dodeljeno okraju precej pozno in tudi iz okrajnih skladišč niso pravočasno poslali zadrugam semena. Tudi to je delno vzrok razmeroma pozne pomladanske setve.

•

Svet za ljudsko prosveto pri OLO Gornja Radgona je imel pred dnevi redno zasedanje na katerem so razpravljali o važnih vprašanjih v zvezi s šolstvom. Nedavno so v okraju osnovali krajevne šolske svete, katerim pa je treba dati vsebino dela. Svet bo organiziral otroška igrišča predvsem v zadružnih vaseh Apaške kotline, ki naj bi bile predhodne ustanove za ustanovitev otroških vrtcev. Pri tem bi se sprostilo čimveč ženske delovne sile. Svet je obravnaval tudi važna vprašanja v zvezi z organizacijo počitniških kolonij in taborjenjem, ki bo na Stari gori. — jh.

## Staro železo leži in čaka

Železni most čez Soško med postajama Kanal in Avče, na progi Gorica—Podbrdo so 1944. leta zavezniška letala večkrat bombardirala in ga skoraj popolnoma razrušila. Takrat je bila zadeta tudi lokomotiva nekega vlaka, ki je bil v bližini. Zdaj 6 let po vojni, pa še vedno ležijo v vodi pod mostom kosi zvitih tračnic, deli lokomotive in več tisoč kg drugega železja. Veliko govorimo in pišemo, kako je potrebno zbiranje starega železa in o koristih, ki jih ima od tega naša industrija. Zato je tembolj nerazumljivo, da tu leži toliko starega železa in ni nobenega, ki bi poskrbel da bi ga zbrali in odpremili v železarno. Struga Soče je na tem mestu plitva in bi bilo delo kmalu opravljeno, katerikoli kolektiv bo železo pospravil, bo dobro zaslužil s prodajo tega železa železarni. Vsekakor pa je že skrajni čas, da se to železo na en ali na drug način pospravi.

## Dobro bi bilo, če bi se premislili

Po novem voznem redu, ki začne veljati v noči od 19 na 20. maj bo vlak 910 vozil na progi Jesenice—Gorica približno eno uro prej. Zatiste, ki iz Tolminskega gredo po opravkih v Gorico oziroma Solkan, bo ta vlak neprimeren, ker bo vozil prezgodaj in bo prihajal v Gorico še pred šesto uro zjutraj, ko so zaprti še vsi uradi in trgovine. Zaradi tega bo vozil uro kasneje lokalni vlak toda samo iz Avč do Gorice! To je tako kakor da bi vlak proti Mariboru vozil iz Zaloga namesto iz Ljubljane. Ne verjamemo, da je bil ta vlak vpeljan samo zaradi dijakov, ki vstopajo v Avčah, ker le-te lahko preštejemo na prste. V Sv. Luciji bi prišlo na vlak prav gotovo najmanj dvakrat toliko potnikov. Tudi ne moremo verjeti, da zaradi varčevanja vlak ne bi mogel prevoziti še tistih nekaj kilometrov iz Sv. Lucije do Avč, saj je Sv. Lucija ena tistih postaj, ki imajo zelo velik in obsežen okoliš (Zgornjesoška dolina, Idrijska dolina in vsi okoliški hribi) ter bi vsak od tu imel vsak dan dovolj potnikov.

Upamo da bodo pri sestavljanju voznega reda vse to upoštevali in še do 20. t. m. še premislili. — Š.

**Trbovlje.** — V dneh od 27. aprila do 9. maja so v trboveljskem okraju razdelili med svojce padlih žrtev v narodnoosvobodilni borbi 1127 spomenic.

Zelo lepa svečanost je bila v Trbovljah, kjer so razdelili 339 spomenic. Lep kulturni program je izpopolnil svečanost.

**Ljutomer.** — V sredo je priredil okrajni odbor ZB v Ljutomeru slovesnost ki so se je udeležili razen mnogih prebivalcev tudi predstavniki oblasti. Svojcem padlih žrtev fašističnega terorja so razdelili okoli 160 spomenic. Svečanost je bila zaključena s kulturnim sporedom. Sodelovali so mestna godba, kvintet iz Razkrižja in domači recitatorji. — k.

**Idrija.** — V okviru Ljudske univerze je v torek dne 8. maja predaval v sindikalni dvorani tov. Kobe, oblastni javni tožilec za goriško oblast, in sicer o novem kazenskem zakoniku. Predavanje je bilo zelo zanimivo in so se po predavanju živahno razgovarjali.

Škoda, da so predavanje poslušali le nameščenci saj je bilo delavcev zelo malo. — R.

# Telovadba v Sloveniji še ni na ravni ki bi jo lahko imela glede na svojo tradicijo

### Iz razgovora z načelnikom Telovadne zveze

Več let po osvoboditvi smo zaman pričakovali vidnejših rezultatov dela fizkulturne organizacije na področju splošne telesne vzgoje, kar bi bilo sicer pričakovati glede na veliko tradicijo telovadbe v Sloveniji. Zaradi slabih organizacijskih oblik, sektaškega odnosa do večine predvojnih telovadnih delavcev, predvsem pa kampanjskega dela ter zaradi pomanjkanja vaditeljskega kadra, tedanja organizacija za splošno telesno vzgojo ni mogla obdržati v svojih vrstah niti polovico tiste mladine, ki je sodelovala pri pripravah za zvezni in praški zlet. Po reorganizaciji našega fizkulturnega gibanja, ko so športne in druge fizkulturne panoge dobile določno organizacijsko obliko in določen cilj svojega dela, je za splošno telesno vzgojo in vaje na orodju začela skrbeti Telovadna zveza. Stanje, ki ga je zatela Telovadna zveza Slovenije v mestih in na podeželju, je bilo skoraj porazno. Mladina je razpolagala le z malim številom telovadnic, skoraj povsod pa je primanjkovalo učiteljev ki bi vodili telovadne ure. Društva so dobivala precejšnjo finančno pomoč, katere velik del pa je pravzaprav telovadcem odvzemalo profesionalno administrativno osebje in plačan vaditeljski kader. Po ustanovitvi Telovadne zveze in telovadnih društev zaostalosti v telovadbi še ni bilo konec. Ta doba je bila kratka. Ni potekel mesec, da ne bi čitali v naših dnevnikih o tem ali onem tečaju za prednjake in vodnike. Še malo, pa je naše občinstvo v mestih in na podeželju polnilo telovadnice in v večini primerov zadovoljno odhajalo z akademij in letnih nastopov. Lani, zlasti pa v dobi tekmovanja v počastitev 10-letnice OF, skoraj ni bilo večjega telovadnega društva, ki ne bi priredilo kvalitetnega nastopa ali akademije, ki so jih morala na željo občinstva tudi večkrat ponoviti (bilo jih je več kot 75). Vse to je znak, da napori telovadne organizacije niso zaman in da je konec zaostalosti naše splošne telesne vzgoje.

Ker bi naši čitatelji prav gotovo radi kaj več zvedeli o delu, načrtih in težavah telovadne organizacije na splošno, se je športni dopisnik našega lista obrnil na načelnika Telovadne zveze Slovenije in bivšega državnega reprezentanta v orodni telovadbi tov. Marjana Jeločnika. Tovariš načelnik, ki je vodil že več republiških tečajev in sam pogosto obiskuje podeželska društva, nam je rad ustregel.

**OB TRADICIJI, KI JO IMA TELOVADBA PRI NAS, TRUD NE BO ZAMAN**

»Ob reorganizaciji se je Telovadna zveza hitro znašla,« je začel tovariš Jeločnik. »Vse poštene državljane, ki so nekdaj vadili, smo povabili k sodelovanju. Obenem smo neprestano skrbeli za nov kader, kajti tega je bilo še vedno premalo. Tako smo združili izkušenost in znanje z mlado živiljenjsko silo. Mladina je zopet začela polniti telovadnice, kajti pod dobrim strokovnim vodstvom ji je bila telovadba v razvedrilo. Ker profesionalni delavci našim društvom niso nudili prave pomoči in so jim bili celo v breme, smo jih zamenjali z amaterskim kadrom.«

**TELOVADNA DRUŠTVA SE VZDRŽUJEJO SAMA**

Kako so se telovadna društva znašla ob uredbi o varčevanju in o osamosvojitvi glede finančno materialnega poslovanja? »Le-ta je dolovala kot zdravilo, zlasti na tista društva, ki niso redno pobirala članarine. Društva si sedaj pomagajo s prirejanjem akademij in zabavnih prireditev, če so le-te dostojne. Sedanji vaditelji in prednjaki so zelo inicativni ter skrbe za društvo kot za svoj dom. Prav ta ljubezen zagotavlja društvom lep napredek in s tem seveda tudi vsej telovadni organizaciji v Sloveniji.

**VZGOJA PIONIRJEV JE TEŽIŠČE DELA TELOVADNE ZVEZE**

Težišče dela naše Zveze je na vzgoji mladine, zlasti pionirjev — je poudaril tovariš Jeločnik. Za le-te pa moramo imeti posebne vodnike, ki jih pripravljamo v številnih tečajih. Za njih vzdrževanje pa potrebuje Zveza potrebna finančna sredstva. Prepričan sem, da nam bodo odgovorni činitelji nudili tozadevno pomoč.

**NE POTREBUJEMO ČLANSTVA IN DRUŠTEV »NA PAPIRJU«**

Tako nam je odgovoril tovariš načelnik na vprašanje, ali se je število telovadnih društev povečalo. — Naša telovadna organizacija še daleč ni tako močna, kot bi lahko bila ob tradiciji, ki jo imamo. Število društev je celo nekoliko manjše kot pred dvema letoma, toda tista, ki so, niso samo »v spisku«, temveč so dejansko aktivna. Vsa kampanjsko ustanovljena društva so prej ali slej odpadla. Zveza skrbi predvsem za organizacijsko okrepitev sedanjih društev in ustanavlja nova le tam, kjer so dani osnovni pogoji za njihov razcvet. Velika delavnost podeželskih društev se je zlasti pokazala v tekmovanju za 10-letnico OF, ko so z dobro pripravljenimi in kvalitetnimi akademijami vzbudila veliko zanimanje za telovadbo med podeželskim ljudstvom.

**PROBLEM ZASEDENIH TELOVADNIC JE ŠE VEDNO PEREČ**

Veliko oviro za razvoj in množičnost telovadbe na podeželju in na vasi predstavlja pomanjkanje telovadnic. V Sloveniji imamo sicer 170 telovadnih domov, toda od teh jih manj kot polovica ne služi glavnemu namenu, to je telesni vzgoji. Telovadna zveza je zakonit lastnik vseh bivših telovadnih prostorov in objektov. Vendar se mora še vedno ogorčeno boriti, da bi razpolagala s telovadnicami v potrebni meri. Tako so telovadci tudi v večjih središčih, kot n. pr. v Murski Soboti, Zagorju, Trbovljah, Radovljici, pa tudi v Kočevju in Ribnici brez primerne telovadnice, katere zasedajo ali pa večinoma uporabljajo druge organizacije in ustanove. Telovadna zveza se dobro zaveda, da so telovadnice marsikje nujno potrebne kulturnemu in političnemu življenju posameznih krajev, vendar pa ne more pristati na to, da ne bi imela kot lastnik prednosti pri uporabi in nadzorstvu nad njimi. Nezakoniti lastniki namreč za objekte in prostore zelo slabo skrbe, a marsikje telovadcem niso dostopni, ker so v njih kino, magazin ali kaj podobnega.

**LETOS BODO SAMO DRUŠTVENI ZLETI**

Na vprašanje, kako se društva pripravljajo na zlete, nam je tov. Jeločnik pojasnil. — V društvih marljivo vadijo svoje članstvo v vajah, ki so jih pripravili za zvezni zlet. Toda ta je preložen na 1953. leto. Republiški zlet bo verjetno prihodnje leto. Društva bodo imela letos svoje lastne nastope. — Ali se Vam ne zdi, da nekatera društva pripravljajo pretežke, tako rekoč akademijske vaje? — To se dogaja vedno redkeje. Društva vadijo zletne vaje, to so lahke proste vaje, kjer gre predvsem za telesno krepitev, strumnost ter kolektivno disciplino. Razen tega bodo društva pripravila tekmovanja v ljudskem mnogoboju ter se pripravljajo na prvenstvo v vajah na orodju. Za predvojaško vzgojo bodo skrbela predvsem na taborjenjih.

**VELIK NAPREDEK V VAJAH NA ORODJU**

V vajah na orodju smo zelo napredovali. Vso pozornost smo posvetili III. razredu, ki je, kar se tiče članstva, zaradi izbranih, toda lahkih vaj, zelo številen. Imamo še lepo število mladincev in mladink v Ljubljani, Mariboru, Celju in na Jesenicah, ki so se povzpeli v I. razred. Čez dve, tri leta nas bodo ti mladinci kot člani zastopali na mednarodnih prireditvah. Za vadbo telovadcev v prvem in zveznem razredu skrbi poseben odbor, ki sicer posveča vsem nadarjenim telovadcem potrebno pozornost. Prepričan sem, da bosta volja in polet, o katerih sem vam pripovedoval, dvignila telovadbo v Sloveniji na tisti nivo, ki ji po tradiciji pripada.

TURNIR V BAD PYRMONTU

## Po enajstem kolu vodi Gligorič

Enajsto kolo šahovskega turnirja v Bad Pyrmontu se je končalo z naslednjimi izidi:

Gligorič — Kramer prekinjeno. Gligorič ima upanje na zmago. Pirc — Donner remi. Bogoljubov — Unzicker remi. Golombek — Aitken prekinjeno. Prins — Grob prekinjeno (v trdnjavski končnici ima Prins kmeta več, vendar ima Grob upanje na remi). Pomar — Paoli 1:0 (prva zmaga Španca). Kübart — De Mura 0:1. Matanović je bil danes prost.

Vrstni red po XI. kolu: Gligorič 8 (1), Matanović 8 Prins 7 in pol (1), Unzicker 7 in pol, Bogoljubov 7, Golombek 6 (1), Pirc 5 in pol itd.

### Dvoboj Jugoslavija : Zahodna Nemčija bo avgusta

Šahovska zveza Jugoslavije in Šahovska zveza Zapadne Nemčije sta se sporazumeli za dvokrožni šahovski dvoboj na 10 deskah med uradnimi šahovskimi reprezentancami obeh držav. Ta dvoboj bo ob koncu avgusta in v začetku septembra t. l. in sicer v Krefeldu v Spodnjem Porenju ob 100-letnici Šahovskega kluba »Turm« v Krefeldu.

*Britanski festival*

## Tudi Dinamo je izgubil prvo tekmo

V prvi tekmi na Britanskem festivalu je zagrebški »Dinamo« igral proti »Fulhamu« in izgubil z rezultatom 3:1 (0:1). V 30. minuti prvega polčasa je Wölfl po uspešno izvedeni kombinaciji podal Čajkovskemu, ki je z močnim strelom poslal žogo v mrežo. Do konca polčasa je ostal rezultat nespremenjen in je imel »Dinamo« lahno teritorijalno premoč.

V drugem polčasu je desna zveza »Fulhama« Bowey po nagli in točni kombinaciji z ostrim strelom izenačil rezultat. Po tem golu je bilo moštvo »Dinama« docela razbito in ni do konca tekme izvedlo nobene uspešne kombinacije. V 20. minuti drugega polčasa so domačini zvišali rezultat na 2:1, v poslednjih sekundah tekme pa je desni krilec »Fulhama« Stevens z ostrim strelom postavil končni rezultat.

»Dinamo« je igral slabo, medtem ko je »Fulham«, klub, ki je sredi lestvice prve angleške lige pokazal vse odlike in prednosti britanskega profesionalnega nogometa.

Tekmi je prisostvovalo 80.000 gledalcev, med njimi tudi veleposlanik v Londonu dr. Jože Brilej, generalni tajnik laburistične partije Morgan Philipps in predsednik fulhamske občine.

Igralci »Dinama« so danes obiskali parlament, kjer so jim priredili kosilo, nakar so si ogledali britanski festival. Sinoči jih je predsednik fulhamske občine povabil na zabavo.

**ŽELEZNIČAR — MURA**

Jutri ob 10. uri dopoldne bo začela na preurejenem stadionu Železničarja v Ljubljani nogometna tekma za slovensko prvenstvo med domačim Železničarjem in Muro iz Murske Sobote.

### Sabljaško srečanje Hrvatska - Italija

**Zagreb, 11. maja.** V Padovi bo 13. maja sabljaško srečanje med reprezentanco Hrvatske in »B« reprezentanco Italije. Lani so italijanski sabljači premagali v Zagrebu domače moštvo v tekmovanju s floretom in sabljo, medtem ko se je neuradno srečanje v tekmovanju z mečem končalo neodločeno. V Padovi bo moštvo Hrvatske tekmovalo v naslednji postavi: floret — Mažuranić, Branko Tretinjak, Kržišnik Helbling in Gašparec; sablja — Pintarić, Radović, Branko Tretinjak, Šojat in Martinić; meč — Krešo Tretinjak, Fabijanić, Kržišnik in Helbling.

### Uspešno tekmovanje motoriziranih patrol v Ptuju

Pred dnevi je avtomoto-društvo v Ptuju in Središču izvedlo tekmovanje motoriziranih patrol. Tekmovalci so morali na dokaj težkem terenu popolnoma obvladati svoje vozilo, poleg tega pa se vaditi v čitanju zemljevida in strelj anju. V obeh mestih je prireditev uspela in znova pokazala skrb organizacije Ljudske tehnike za izvenarmadno vzgojo. — Središki motoristi so pokazali mnogo znanja v premagovanju terenskih preprek, presend apitel um um um preprek, presenetil pa je zmagovalec Anton Borko in Andrej Maršec, ki se je kljub visoki starosti uspešno uveljavil. Tudi v Ptuju je bila vaja s pomočjo enot JA dobro pripravljena in uspešno izvedena. — m. k.

Sinoči je reprezentanca Vestfalske (Zahodna Nemčija) v namiznem tenisu premagala moštvo novosadskega »Železničarja« v 5:4.

## DNEVNE VESTI

**Zapora ceste.** Okrajno gradbeno podjetje »Zidar« Kočevje, objavlja, da bo republiška cesta Ljubljana—Sušak na odseku mesta Kočevje od km 53 do 53,7, to je od Izvršnega odbora do gradu, zaprta za ves promet od 18. maja do nadaljnjega.

**MKUD »Miran Jarc« na VIII. gimnaziji Ljubljana Bežigrad** priredi v soboto 12. in nedeljo 13. maja ob 20. uri v telovadnici Gogoljevo »Zenitev«. Vstopnice 15—30 din.

**Urad za informacije pri Predsedstvu vlade LRS** potrebuje več honorarnih sodelavcev z aktivnim znanjem tujih jezikov. Pismene ponudbe naslovite na naslov Erjavčeva ulica 21.

**Uprava kopališča, Jegličeva 19,** sporoča, da je kopališče odprto vsak četrtek, petek in soboto od 8—12 in od 15—19, v nedeljo od 8—12.

**Telovadno društvo Ljubljana I.** Narodni dom priredi danes 12. maja ob 20. uri v Narodnem domu »Majski ples«. Vabljeni!

## KONCERTI

Na V. javnem nastopu študentov Srednje glasbene šole bodo nastopili študentje solopetja Gašperšičeva, Triller in Bernetičeva iz šole prof. Ropasove, Bajt in Štefančič iz šole prof. Betetta in študenti Karnovškova in Bratinova (klavir) iz šole prof. Bradačeve. Nastop bo v ponedeljek 14. maja ob 20. uri v Filharmoniji. Sporedi kot vstopnice v Knjigarni muzikalij.

**Verdijev Requiem za soliste, zbor** in orkester bo v ponedeljek 21. maja v Unionu. Abonenti rednih simfoničnih koncertov imajo rezervirane vstopnice v ponedeljek 14. maja v Knjigarni muzikalij. Repriza bo v torek 21. maja. Prodajo vstopnic za reprizo in podrobnosti bomo javili.

### Košarkarji »Partizana« in BSK bodo v Ljubljani igrali z ASK in z Železničarjem

Košarkarji ljubljanskega Železničarja bodo imeli v nedeljo v gosteh igralce »Partizana«, v torek pa košarkarje BSK — torej dva huda nasprotnika. Za domače bo igra s »Partizanom« vsekakor doslej najvažnejša. »Partizan« krepko vodi v lestvici takoj za njim pa je BSK.

Ni izključeno, da bo domači Železničar iznenadil in odpravil nasprotnika brez točk. Zadnje tekme Železničarja v Zrenjaninu Novem Sadu in Beogradu, so bile na precejšnji višini in se je z dvema zmagama uvrstil v sredi lestvice. Obe tekmi bosta določenega dne ob 20. uri v Domu »Ljube Šercerja«.

Prihodnji teden bo v Ljubljani skupni trening državne košarkarske reprezentance železničarjev, ki pojde 20. maja na evropsko prvenstvo v Pariz. Za to prvenstvo bo domači Železničar izbral pet najboljših igralcev.

### Košarkarice »Crvene zvezde« so se s šestimi zmagami vrnile iz tujine

Pred dnevi se je vrnila ženska košarkarska ekipa »Crvene zvezde«, ki je bila na štirinajstdnevni turneji po Franciji in Italiji. Na internacionalnem turnirju v Marseillu, kjer so sodelovale najboljše ekipe Italije, Belgije in Francije, je od šestih nastopajočih klubov zavzela tretje mesto, kar je vsekakor lep uspeh.

Od osmih tekem, ki so jih košarkarice »Crvene zvezde« odigrale v tujini, so jih šest odločile v svojo korist.

### Republiške lige v odbojki

V nedeljo ob 9.30 bo na igrišču »Ljube Šercerja« prijateljska tekma ženskih ekip med Krimom in Železničarjem, nato pa tekma republiške lige med »Ilirijo« in Železničarjem II. V primeru dežja bosta tekmi na III. drž. gimnaziji.

### Ocenjevalna vožnja sežanskih motoristov

Avto-moto društvo v Sežani je pred dnevi priredilo ocenjevalno vožnjo na progi 22 km, katere se je udeležilo 33 motoristov. S to uspelo prireditvijo so v Sežani odprli letošnjo sezono hkrati pa se pripravili na veliko motorno dirko, ki jo bo društvo priredilo prihodnji mesec

## OGLASI


**ADMINISTRATORKO** sprejme takoj podružnica »Ljudske pravice« in »Slov. poročevalca«, Maribor, Koroška c. 1.

**DAKTILOGRAFKA** išče popoldansko zaposlitev, eventualno sprejmem prepisovanje na dom. Naslov v ogl. odd. LP pod št. 9963. 9963

**SPREDNJO OS** za osebni avto Opel-Olimpija kupimo. Tovarna usnja Šmartno pri Litiji. 9911

**DAMSKO FRIZERKO** sprejmem. — Ketj Vinko, Maribor, Partizanska cesta 22. 937

**DVOKOLESNI VOZ** naprodaj, Rožna ulica 7/III., Ljubljana. 9848

**OPREMLJENO SOBO** išče samski državni uslužbenec kjer koli v Ljubljani blizu tramvaja. Gre tudi kot sostanovalec. Ponudbe na ogl. odd. LP pod »Pošten« št. 9946. 9946

**PRODAM** žimnate madrace, uro budilko, srebrni jedilni pribor, zlate uhane in brošo pernico (novo blago), vse dobro ohranjeno. Runger Mara Trnovski pristan 10. 9948

**NOVO SPALNICO** s štiridelno omaro, moderno, prodam. Naslov v glasnem odd. LP pod št. 9950. 9950

**DVE LEPI PARKETIRANI SOBI** na Miklošičevi cesti in eno prav tako v Šiški zamenjam za dvosobno komfortno stanovanje. Ponudbe na ogl. odd. LP pod »Zamenjava« številka 9953. 9953

**ANGLEŠČINO** poučujem po hitri metodi. Ponudbe na ogl. odd. LP pod »Svet« št. 9954. 9954

**MOŠKO KOLO**, dobro ohranjeno, prodam, Gregorčičeva 27, Ljubljana.

**PRODAM:** moško kolo, znamke »Dürkopp«, damsko kolo in dekliško kolo. Naslov v ogl. odd. LP pod št. 9969

**FOTOAMATERJA** — strokovnjaka v amaterskih delih sprejmemo v stalno službo. Predpogoj: kulturno poslovanje s strankami. Ponudbe na Foto-lik Ljubljana, Likozarjeva ul., proizvirij. 1079

**DNE 22. XI. 1950** je na cesti Ljubljana—Celje neznan tovorni avtomobil izgubil nepremočljivo platno za streho tovornega avtomobila, temnosive barve obrabljeno, na robeh raztrgano. Lastnik naj se zglasi z dokazi o lastništvu pri poverjeništvu za notranje zadeve — Kamnik. 9972

**GOSTINSKO PODJETJE** hotel Jelovica Bled išče starejšega, treznega prvega natakarja (šefa de sale) z odgovarjajočim ljudnim, a energičnim nastopom. Hrana in stanovanje preskrbljeno. Plača po uredbi. — Služba je stalna. Ponudbe na upravo hotela. 9973

**OKRAJNI DOM** onemoglih v Predvoru sprejme takoj v službo za delo na ekonomiji delavko ki je vešča tudi reje prašičev in molže krav. Plača po dogovoru. Za stanovanje in hrano je preskrbljeno v Domu. 9974

**SILOS** ugodno prodam. Prezelj Franc, Sp. Hudinja 18, Celje. 893

**BENCINSKI MOTOR**, 8 konjskih moči sistema »Hoffer« s tankhladilnikom, prvovrsten stroj, v brezhibnem stanju ugodno naprodaj. Cena po dogovoru. Videnšek Karl, Brezje — Slom i. p. Ponikva ob juž. železnici. 894

**PRODAMO** razne avtomobilske dele za Federal — Diamant, 10-tonski, in kompleten motor znamke SPA, Tovarna sadnih sokov, Celje. 896

**ZAMENJAM** malo rabljen 2800-obratni elektromotor 4 in pol konjskih sil za 1400-obratnega iste moči. — Naslov v podr. LP Celje. 895

**PERFEKTNO STROJEPISKO**, mlajšo, sposobno tudi drugih pisarniških del samostojno trgovsko naobraženo s trgovsko šolo ali akademijo, sprejme Trgovsko podjetje z deželnimi pridelki v Ptuju. Plača po dogovoru. Kandidatinje naj pošljejo pismene ponudbe na sedež podjetja v Ptuju, Lackova ul. 14.

**MAJHNO HIŠICO**, enodružinsko, kupim; najraje v Ljubljani ali njeni okolici. Pismene ponudbe poslati na ogl. odd. LP.


## OBVESTILA

**GRADBENI DELAVCI!**

Gradbišče hidrocentrale Moste pri Žirovnici na Gorenjskem sprejme neomejeno število **nekvalificiranih delavcev.** Izredno ugodni plačilni pogoji. Terenski dodatek 120 din na dan. Delo v akordu. Dobra hrana. — »Gradis« IMM H. C. Moste.

**PRODAJA CEMENTA**

Vsem kmetijskim zadrugam, okrajnim magazinom potrošniškim zadrugam in drugim interesentom, ki žele nabaviti cement, sporočamo, da sprejemamo naročila v neomejenih količinah. Odprema se izvrši v razsutem stanju in v zaprtih vagonih in so take pošiljke kakovostno in količinsko zavarovane. Pri naročilu je treba priložiti toliko bianco podpisanih obzarcev št. 152, kolikor vagonov cementa kdo naroča. Cement bodo fakturirali po ceni, ki bo v veljavi na dan predložitve naročila. Naročila izvršujemo promptno, zato pričakujemo obširnega odziva. — **Trgovsko podjetje z železnino »Železnina«. — Ljubljana, agencijski odsek gradbenega materiala.**

**VPIS OTROK V I. RAZRED OSNOVNIH ŠOL ZA ŠOLSKO LETO 1951/52**

Šolska upraviteljstva v območju MLO Ljubljana bodo vpisovala v I. razred osnovne šole za šol. leto 1951/52 tiste otroke, ki so bili **rojeni leta 1944,** in to v dneh 14., 15. in 16. maja 1951, vsakokrat ob času, ki je objavljen na posameznih šolah. Starši naj pri vpisu predlože otrokov rojstni list in vsa potrdila o cepljenju proti boleznim.

**OBRTNI SERVIS V CELJU**
**Trg Svobode št. 3**

sporoča, da streže vse tri sektorje obrtne dejavnosti na teritoriju okrajev Celje-mesto in Celje-okolica.

Prodajalna je odprta od 7. do 14. ure.

Kontigentirano blago ki je vezano na razdelilnik OLO-ja odnosno MLO-ja, bo Servis pri prodaji rezerviral za koristnike, toda nikakor dalj kot za Celje-mesto 10 dni in Celje-okolico 14 dni. Po tem roku bo tudi kontigentirano blago oddano v prosto prodajo.

Istočasno sporočamo, da ne bomo pošiljali nobenih posebnih obvestil o dospetju blaga, ta objava je veljavna. Zaradi tega zainteresirane naprošamo, da se v svojem lastnem interesu od časa do časa zglasijo zaradi nabave blaga.

**POZIV UPNIKOM IN DOLŽNIKOM!**

Okrajno trgovsko odkupno podjetje za odkup poljskih pridelkov »Postojna« s sedežem na Rakeku, je z dnem 15. aprila t. l. prešlo v likvidacijo. Zaradi tega pozivamo vse dolžnike, da do 30. maja t. l. poravnajo svoje obveznosti, kakor tudi vse upnike, da do navedenega roka prijavijo svoje terjatve. Poznejše reklamacije odnosne zahteve se ne bodo več upoštevale.

**VIŠJA PEDAGOŠKA ŠOLA**

Rok za vlaganje prošenj za sprejem na VŠP podaljšujemo do 25. maja 1951. Opozarjamo zlasti na nove skupine: glasba risanje in telesna vzgoja. Podrobni pogoji za vpis so bili objavljeni v »Ljudski pravici« 25. aprila.

Izrednim slušateljem-zgodovinarjem VPŠ sporočamo, da je izšla nova zvezna revija »Nastava historije u srednjoj školi«; dobite jo v poslovalnicah Državne založbe in Mladinske knjige; cena 40 din.

## PRESKRBA

**Trgovina državnih posestev, Ljubljana,** sporoča vsem potrošnikom, da bo glede na to, da bo omogočen nakup mesa tudi vsem tistim potrošnikom, ki so zaposleni v dopoldanskem času, prodajala meso tudi popoldne. Čas prodaje (dopoldne ali popoldne) bo označen na deski v izložbenem oknu poslovalnice št. 1 na Gosposvetski c. in posl. št. 3 na Tržaški cesti.

**DELITEV SIRA ZA BOLNIKE — DIABETIKE**

Poverjeništvo za trgovino in preskrbo MLO v Ljubljani obvešča potrošnike — bolnike, ki bolujejo na sladkorni bolezni (diabetiki), da si lahko nabavijo za mesec maj 1951 po 1 kg sira na odrezek dopolnilne preskrbe dodatne nakaznice za bolnike.

Navedeni potrošniki si lahko nabavijo sir na odrezek II/2 dodatne nakaznice za bolnike, izdane v mesecu aprilu (rjave barve) ali na odrezek V/1 dodatne nakaznice za bolnike, izdane v mesecu maju (rdeče barve).

Sir dele poslovalnice: »Hrana«, Napoleonov trg, »Preskrba«, Vodnikov trg 2 in Tyrševa c. 38.

**O B J A V A**

Sedeži Narodne banke v teh dneh izdajajo za potrošnike podjetjem, ustanovam in krajevnim odborom bone v zvezi z novimi predpisi o načinu prodaje prehrambenih predmetov. S temi boni bodo potrošniki kupovali prehrambene predmete v prosti prodaji z 80% popustom.

Pri uvedbi novega načina kupovanja prehrambenih predmetov in pri izdajanju bonov potrošnikom se bodo pojavile začetne težave, in to predvsem zaradi pomanjkanja bonov za nižje zneske. Že pri izdaji bonov podjetjem, ustanovam in krajevnim odborom je treba upoštevati, da sedeži Narodne banke nimajo na razpolago dovolinega števila prehrambenih bonov nižje vrednosti (20, 10, 5, 2 1). Zato naj krajevni odbori izdajajo prehrambene bone za zneske po 100 in 50 din tistim upravičencem, ki prejemajo bone naenkrat za več družinskih članov. Le na ta način bo mogoče, da bodo prehrambeni boni v najkrajšem času razdeljeni vsem upravičencem.

Novi prehrambeni boni so izdani v zneskih po 100, 50, 20, 10, 5, 2 in 1 din v velikosti 9,5 × 5,5 in so tiskani v različnih barvah. V prometu bodo krožili tako kot denar in se bodo, ko bodo v trgovski mreži realizirani, ponovno izdajali upravičencem. Izkoriščene prehrambene bone bo trgovska mreža obračunavala s pristojnimi sedeži Narodne banke vsakih 5 dni. Te bone bo morala trgovska mreža predložiti popolnoma čiste, brez vsakih žigov.

Da se težave čimprej odpravijo, naproša centrala vsa podjetja, ustanove, krajevne odbore in potrošnike, da naj pomagajo premostiti te začetne težave. Potrošniki naj ne zadržujejo prejetih bonov v manjših vrednostih ter naj jih čimprej realizirajo v trgovski mreži. Trgovska mreža pa mora vse realizirane prehrambene bone čimprej obračunati z našimi sedeži. S tem bodo naši sedeži imeli na razpolago bone nižjih zneskov in bodo lahko vršili potrebne zamenjave.

**Iz Narodne banke FLRJ, Centrale za LRS v Ljubljani.**

## GLEDALIŠČE

**DRAMA**

Sobota 12. maja ob 20: Finžgar: Razvalina življenja. II. repriza. Izven.

Nedelja 13. maja ob 14.30: Finžgar: »Razvalina življenja«. Izven in za podeželje. — Ob 20: Kozak: »Profesor Klepec«. Izven in za podeželje.

**OPERA**

Sobota 12. maja ob 20: M. Polič: Deseti brat. Abonma red A.

Nedelja, 13. maja ob 19.30: Mozart: »Don Juan«. Izven in za podeželje.

**Opozarjamo občinstvo, da bo začetek nedeljske operne predstave »Don Juan« izjemoma ob 19.30.**

**SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE**
**Mestni dom**

Sobota 12. maja ob 20: J. Nestroy: »To smo tiči«, veseloigra z godbo in petjem.

Nedelja, 13. maja ob 20: J. Nestroy: »To smo tiči«, veseloigra z godbo in petjem.

Predprodaja vstopnic pri Državni založbi, Kongresni trg 18, en dan pred predstavo od 10. do 12. ure in od 17. do 19. ure ter eno uro pred pričetkom predstave pri dnevni blagajni v Mestnem domu.

**OBRTNIŠKI GLEDALIŠKI ODER**
**Ljubljana, Komenskega 12**

Sobota 12. maja ob 20: J. Nestroy: »Dekle iz predmestja«, komedija v treh dejanjih. Premiera.

Nedelja 13. maja ob 20: J. Nestroy: »Dekle iz predmestja«, komedija v treh dejanjih. Režija M. Brezigar, člen SNG.

Predprodaja vstopnic v Zadrugi obutvenih strok, Sv. Petra cesta 9 in eno uro pred pričetkom predstave pri blagajni.

**Vremenska napoved za soboto 12. maja 1951.** Še nadalje nestalno vreme s padavinami, zlasti ponoči in v dopoldanskih urah popoldne zboljšanje. Temperatura od 9 do 17° C.

**VESELI TEATER 99 MINUT**
**iz Ljubljane gostuje:**

Cerknica: nedelja 13. maja ob 16.
Rakek: nedelja 13. maja ob 20.
Idrija: ponedeljek 14. maja ob 20.30 v sindikalni dvorani.

**SKUD »TINE ROŽANC« LJUBLJANA**

Sobota 12. maja ob 20: Golar: »Vdova Rošlinka«. Gostovanje v Borovnici.
Nedelja 13. maja ob 20: Schiller: »Kovarstvo in ljubezen«. Gostovanje v Brežicah.

**MLADINSKO GLEDALIŠČE**
**TSS in GT — Vidovdanska 9**

Sobota 12. maja ob 20: Ladislav Fodor: »Matura«. Komedija v treh dejanjih.
Predaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave.

**MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE**
**Šentjakobski trg**

Sobota 12. maja ob 18: dr. Jan Malik: »Zogica Marogica«.
Nedelja 13. maja ob 9. dopoldne: dr. Jan Malik: »Zogica Marogica«. Izven. — Ob 11: dr. Jan Malik: »Zogica Marogica«. — (Zaključena predstava za osnovno šolo Šmarje-Sap.)
Predprodaja vstopnic za predstave ob delavnikih vsak dan od 11—12 in pol ure pred predstavo pri blagajni MLG na Šentjakobskem trgu.

**GLEDALIŠČE ŠKOFJA LOKA**

Sobota 12. maja ob 20: Radovan Gobec: »Planinska roža«. Desetič.
Nedelja 13. maja ob 16: Radovan Gobec: »Planinska roža«. Enajstič.
Ponedeljek 14. maja ob 20: Radovan Gobec: »Planinska roža«. Dvanajstič. Režija Franc Bevc. Vstopnice v predprodaji kot običajno.

**PREŠERNOVO GLEDALIŠČE**
**Kranj**

Nedelja 13. maja ob 16: Golia: »Jurček«. Gostovanje na Kokrici pri Kranju.

**MESTNO GLEDALIŠČE**
**Jesenice**

Sobota 12. maja ob 19.30: Avery Hopwood: »Škandal«. Premiera.
Nedelja 13. maja ob 19.30: Avery Hopwood: »Škandal«. — Režija in scena ing. Danilo Gostiša.

**OKRAJNO GLEDALIŠČE PTUJ**

Sobota 12. maja ob 15: A. Remec: »Miklavžkove vragolije«. Enaindvajsetič. Šolska predstava v dvorani ljudske prosvete v Št. Janžu na Dravskem polju.
Ob 19: »Veseli večer« II. program. Šestindvajsetič. Za smeh skrbita Marulek in Matjašek! Gostovanje v dvorani ljudske prosvete v Št. Janžu na Dravskem polju.
Nedelja 13. maja ob 15: F. S. Finžgar: »Razvalina življenja«. Osmič.

## KINO

LJUBLJANA UNION: amer. barvni film »Skotska kri«. Kratki film: Partizanski dokumenti. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15. Predaja vstopnic od 15. ure dalje. — MOSKVA: amer. film »Maščevanje Rdeče čarovnice«. Kratki film: Film. novosti. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15. Predaja vstopnic od 15 ure dalje. — SLOGA: amer. film »Draga Ruth«. Kratki film: Obzornik 52/D Predstave ob 15, 17 19 in 21. Predaja vstopnic od 14. ure dalje. — TIVOLI: amer. barvni film »Skotska kri«. Kratki film. Predstava ob 20. Predaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave. — TRIGLAV: angleški film »Ljubavna zgodba«. Tednik. Predstavi ob 18 in 20. — ŠIŠKA: angleški film »Skrivnost sobe 19«. Predstavi ob 18 in 20. — LITOSTROJ: italijanski film »Pod rimskim soncem«. Tednik. — VEVČE: ameriški film »Kraljevi brivec«. Tednik.

MARIBOR, PARTIZAN: ameriški film »Oklahoma Kid«. Kratki film Novi fizkulturni kadri. — UDARNIK: ameriški film »Plea na vodi«. Obzornik 51. — POBREŽJE: jugoslovanski film »Jezero«. Mesečnik JA 14.

CELJE, METROPOL: ameriški film »Oklahoma Kid«. Mesečnik JA 19. — DOM: ameriški film »Tarzan v New Yorku«. Kratki film »Na meji«.

KRANJ STORŽIČ: francoski film »Po ljubezni«. Kratki film »Veliki izvori«. — SVOBODA: holandski film »Blagoslov«. Mesečnik JA 15.

DOMŽALE: italijanski film »Mlin na Padu«. Filmske novosti 10.

BLED: ameriški film »Njen otrok«. Kratki film »Govori Moskva«.

JESENICE: ameriški film »Kraljevi brivec«. Mesečnik JA 20.

VRHNIKA: ameriški film »Humoreska«. Filmske novosti 8.

TRBOVLJE: angleški film »Božične pustolovščine«. Filmske nov. 30

ŠOŠTANJ: slovenski film »Trst«. Kratki film »Preoblikovanje kraja«.

ROGAŠKA SLATINA: angleški film »Blanche Fury«. Kratki film »Nauk in tehnika«.

PTUJ: ameriški film »Žena s trojnim življenjem«. Filmske novosti 14.

SEŽANA: italijanski film »Mlin na Padu«. Tednik.

MURSKA SOBOTA: ameriški film »Brzojav na zapad«. Hrvaški pregled 10.

ILIRSKA BISTRICA: ameriški film »Zaklad Sierra Madre«. Filmske novosti 15.

SLATINA RADENCI: ameriški film »Guliverjeva potovanja«. — Kratki film »Bombaž«.

RADOVLJICA: ameriški film »Tarzan v New Yorku«. Kratki film »Aero miting«.

MEDVODE: ameriški film »Zvezde gledajo z neba«. Mesečnik JA 13.

NOVO MESTO: angleški film »Waterloojska cesta«. Kratki film »Iz davne preteklosti«.

KOČEVJE: ameriški film »Zmajevo seme«, II. del. Bosanski mes. 32.

IDRIJA: ameriški film »Njen otrok«. Kratki film »Govori Moskva«.

## VESTI IZ MARIBORA

**SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE**

Sobota 12. maja ob 20: L. Delibes: »Coppelia«. Izven.
Nedelja 13. maja ob 15: D. Gorinšek »Rdeča kapica«. Izven.
Ob 20: M. Pucova: »Operacija«. — Izven.

## OSMRTNICE

Sindikalna podružnica »Živilske industrije«, Menges, javlja, da je umrla njena članica **IVANKA SKOK.** Zvesto sodelavko bomo ohranili v najlepšem spominu.

Uprava Sitarsko-žimarske zadruge Stražišče javlja žalostno vest da nas je dne 11. maja za vedno zapustila naša zvesta uslužbenka tov. **TONČKA ŽIROVNIK.** Pogreb drage pokojnice bo v Ljubljani na pokopališče Sv. Križ. Čas in dan pogreba bo objavljen kasneje.

Umrl je naš dobri mož, oče in stari oče **ANTON VELUŠČEK,** železničar v pokoju. Pogreb bo v nedeljo 13. maja ob pol 17. uri